27րդ ՏԱՐԻ   ԹԻՒ 7231   16 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1910   ՇԱԲԱԹ   29 Janvier 1910 27me année N. 7231

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ
Գրութիւնք ետ չեն տրուիր
Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

10 PARAS

آرەولك
ارمنيجه يومى و سياسى غزته
صاحب امتيازى فرەكين برماجيان
درعليه غلطه

AREVEEK
JOURNAL ARMÉNIEN
Cons/ple, Galata

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԹՈՒՐՔԻ ՄԸ ՄԻԱԿՈՂՄԱՆԻ ՀԱՅԵՍԱՑՔՆԵՐԸ

Բ.

Թասվիր Էֆքեարի ամերիկեան թղթակիցը դէպքերը, իրերն ու կացութիւնները տեսնելու, դատելու և եզրակացնելու բոլորովին թրքական եղանակ մը ունի։ Ամէն բան ոսկեզօծ կ'երեւայ իր աչքին։ Իրեն համար Թուրքիան աշխարհներուն լաւագոյնն է, ուր այլեւս ոչինչ կայ ընելիք եթէ ոչ ձեռք ձեռքի տալով աշխատիլ, որպէս զի անիկա աղէկէն աղէկ ըլլայ և դրախտի մը երեւոյթը առնէ։ Կա՞յ. արդարեւ ժամանցի մը, ինչ ցեղի ալ պատկանի ան, որ չմաղթէ ու չբաղձայ իր հայրենիքին այդ գերագոյն պայծառութեանը, այդ երանաշող կացութեանը։ Բայց եթէ մաղթանքներու և բաղձանքներու միջոցով հնարաւոր բան է երկիր մը,—դեռ մինչեւ տարի մը առաջ դժոխակերպ,— վերածել դրախտի, ատկէց դիւրին բան չի կրնար ըլլալ։ Կը մաղթենք ու կը բաղձանք, կը լմնայ կ'երթայ։ Ափսո՛ս որ հրաշքներու դարն անցած է։ Եւ իր գինովութեանը մէջ, մեր ազնիւ Թուրք հայրենակիցը սա միամիտ բացագանչութիւնը կ'արձակէ. «Եթէ մենք ձեռք ձեռքի տալով աշխատինք մեր հայրենիքին մէջ, քանի մը տարիէն ամերիկացիներուն պէս կ'ըլլանք»։ Եւ մեղմ ու ամեղուկ փըռազներու մէջ կը ջանայ հասկցնել թէ Հայերը իրենց ընթացքովը արգելք կ'ըլլան կոր «քանի մը տարուան մէջ ամերիկացիներուն պէս ըլլալնուս»։ Կ'իմանա՞ք, Հայերը այս երկրին յառաջդիմութեանը արգելք կը հանդիսանան եղեր։ Ասիկա ըսողը Թուրք մըն է, մէկ նմուշը անոնց որ դեռ անցեալ մարտին հիմնայատակ կործանեցին կայսրութեան ամենէն ծաղկած նահանգներէն մէկը, Ատանան։ Այս երեւոյթին առջեւ մարդ ո՛չ կրնայ լալ ոչ ալ խնդալ. քա՛ր կը կտրի։ Որպէս զի Թուրք մը Հայուն նկատմամբ այս տեսակ գաղափար մը յայտնէ՝ կա՛մ պէտք է արտասովոր շշմած մը ըլլայ կամ բացառիկ խեղաթիւրող մը։ Ինծի չիյնար յիշեալ թղթակցին ասոնցմէ ո՛րը եղած ըլլալը որոշել։

Հայ տարրը անշուշտ յաւակնութիւնը չունի ըսելու թէ ինք ո՛եւ է յորդորի կամ թելադրութեան կարօտ չէ։ Մենք մեր թերութիւնները ճանչցող մարդիկներ ենք, բայց միեւնոյն ժամանակ կրնանք պարծենալ թէ հայ տարրը ոչ միայն մազիւ չափ չէ վնասած այս երկրին յառաջդիմութեանը, այլ և անոր համար գերագոյն ճիգեր թափած, անհաշուելի զոհողութիւններ յանձն առած և իր բոլոր ցեղային արժանիքները, տաղանդներն ու կարողութիւնները անոր ի սպաս դրած է, մինչ ուրիշներ վայրագօրէն նկրտած են այդ արգաւանդ գործը քանդել և շինուածը աւերել։ Ասիկա ճշմարտութիւն մըն է արեւին պէս փայլուն։ Գրչի մէկ քանի քմահաճ հարուածներով կարելի չէ ստուեր ածել այդ ճշմարտութեան։ Եւ յետոյ այս կարգի յորդորներ, այս ոճով ու ոգւով, քիչ մը անմարսելի են մեզի համար, երբ ատոնք Ամերիկա բնակող Թուրքի մը կողմէ կուգան։ Ո՞վ որի տալու է այդ յորդորները։ «Միայն միութիւն, բարի կամք պէտք է» կ'ըսէ թղթակիցը։ Ի՞նչ նորութիւն, հէ՞. չէ՞ք նուաղիր անոր մեծութեանը և վսեմութեանը առջեւ։

Եւ թղթակիցը այն տեսակ հարցումներ կ'ընէ որոնց կէտ առ կէտ պատասխանելը գուցէ շատ համապատասխան չըլլայ կենցաղագիտութեան և նոյն իսկ այն համերաշխութեան որ առ հասարակ կը քարոզուի հիմակ ամէն կողմէ։ Բայց եթէ շիտակ է որ Ապտիւլ-Համիտի վարչութիւնը երկիրը քայքայեց և ջարդ ու փշուր ըրաւ հայութիւնը մասնաւորապէս, միւս կողմէ ճշմարիտ է թէ բռնաւորը ամէն կողմ իրեն աջակցող, իր հրէշային ծրագիրը գործադրելու յօժարող տարրեր գտաւ, որոնք անպայմանապէս ոչ-իսլամները չէին։ Կրնա՞յ ասոր հակառակը պնդել Թասվիր Էֆքեարի թղթակիցը։ Ապտիւլ Համիտ միս մինակը բան մը չէր կրնար ընել, եթէ իր շուրջը չի գըտնար իր ոճիրները գործադրելու ընդունակ սատարներ։ Եւ ասիկա այն անտրտունջ տխուր իրականութիւն մըն է որ, Համիտեան եղեռնական ձգտումներուն սանձ դնող վարչութեան — Սահմանադրութեան — տակ իսկ միեւնոյն տարրերը դարձեալ քանդումի և կոտորումի գործը շարունակեցին շա՛տ աւելի ահեղ ու զարհուրելի կերպով քան զոր կրցաւ ընել տալ Համիտն իսկ՝ իր ամենէն արիւնարբու մոլեգնութեանց միջոցին։ Սակայն այլեւս սովորութեան կարգ անցաւ ամէն մեղք, ամէն ոճիր փաթթել այդ եղեռնագործին գլխուն, որպէս զի ուրիշներ ձեռուըներնին լուան ու իրենց անմեղութիւնը ոգեն աշխարհի։ Երբեք չըսուեցաւ որ Թուրքերը երջանիկ ապրեցան Համիտին առենը, ու բոլոր զարհուրանքը Հայոց գլխուն միայն թափեցաւ։ Ասիկա ռեժիմ մըն էր որուն տակ մարդկային ո՛եւ է արարած բարոյապէս և նիւթապէս տառապելու սահմանուած էր։ Բայց եթէ մայրաքաղաքին մէջ Թուրքերը ենթարկուած էին Եըլտըզի խստութիւններուն, նոյն բանը կարելի չէ ըսել գաւառներու Թուրքերուն համար, որոնք համեմատաբար ամէն ազատութիւն կը վայելէին, մինչ իրենց քովն ի վեր ապրող Հայերը ահաւոր ճնշումներու, մշտատեւ հալածանքի, սարսափի, հարստահարութեանց եւ կոտորումի մատնուած էին։ Բաւական տարբերութիւն կայ, հէ՞, այս և միւս վիճակին մէջ։ Մե՛նք գիտենք ինչ քաշեցինք վերջին քսան տարուան մէջ։ Թուրքին և Հայուն կրած վնասներուն մէջ ամենէն հարեւանցի բաղդատութիւնն իսկ բաւական է ասիկա ապացուցանելու. մնացածը պարապ խօսք, պոռոտանք, ճամարտակութիւն է։

Եւ նոր բան մը ըսած ըլլալու համար,—թէեւ անիկա ամենէն անհեթեթ բանը եղած ըլլայ,—այս մարդը կ'ըսէ թէ «երբոր Թուրքերը այսպէս կը ճնշուէին, մեր հայ հայրենակիցները սատիճան մը ազատ էին...»։ Այս նախադասութեան գնահատութիւնը ընթերցողներուն կը թողում, բառամթերքս անբաւական ըլլալով անոր ամբողջ անկեղծութիւնը բնորոշելու համար։

«Հայերը չե՞ն կրնար մտածել որ եթէ Թուրքերը չյառաջդիմեն, իրենք ալ քայլ մը առաջ չեն կրնար երթալ»։ Շիտակը աւելորդ էր որ Թուրք թըղթակիցը այս փքուռոյց յոխորտանքը մեր երեսին նետէր։ Թուրքիոյ յառաջդիմութիւնը ուղղակի և սերտիւ կապուած է բոլոր զանազան ցեղերուն միանուագ զարգացմանը հետ. Թուրք, Քիւրտ, Հայ, Յոյն, Պուլկար, Արաբ միեւնոյն եռանդով պիտի աշխատին զարգանալու. անոնցմէ մէկուն կամ միւսին յետամնացութիւնը արգելքի քար մը պիտի ըլլայ այն ճամբուն վրայ ուսկից յառաջդիմութեան կառքը պիտի ընթանայ։ Թուրքերն ալ պէտք է մտածեն որ առանց միւս տարրերուն յառաջդիմութեանը՝ իրենք ալ քայլ մը առաջ չեն կրնար երթալ։

Ամերիկայէն մինչեւ հոս կ'ուզէ աւելորդ անգամ մըն ալ աչուընիս խօթել երիտասարդ Թուրքերուն հայրենասիրութիւնը, անձնուիրութիւնը, միութեան և յառաջդիմութեան համար որքան աշխատիլը։ Աղէկ. հասկցանք. հակառակը պնդող չկայ. թէեւ — միշտ հոս կ'ստիպուինք վերադառնալ— միութեան և յառաջդիմութեան մեծ զարկ մը տալու հանգամանք չունէր արդարութեան այն եղանակը, որ գործադրուեցաւ Կիլիկիոյ մէջ։ Եւ ինք, որ կ'երեւայ թէ երիտասարդ Թուրք մըն է, սրտի կսկիծով եւ յուզմամբ կը տեսնէ ու կը լսէ եղեր հայ ընտանիքներու դիմումը Նիւ-Եորքի Բարիզ Հաուզ աղքատախնամ վարչութեան՝ հագուստ, կօշիկ և ուտեստ խնդրելու համար։ Ձեր կսկիծը իր այս զգացումներուն վրայ, բայց ոչ նուազ խղճութիւն է թէ իսլամներու ձեռօք Կիլիկիոյ Հայութեան մեծ մասին կոտորումէն յետոյ, արտասովոր թշուառութեան մատնուող մնացորդ հայութեան վիճակին առջեւ չտեսանք զուտ թրքական փութկոտութիւն մը այդ խեղճերուն նիւթական օգնութեան հասնելու։ Ուրիշ կողմի իսլամները, եթէ այդքան կը մեղքնային իրենց կրօնակիցներու ձեռքովն իսկ ատանկ խեղճութեան մը մատնուած Հայերը, վեհանձն ու առատաձեռն շարժումի մը տեսարանը պարզելու էին գոնէ։ Այդ իմաստով բան մը չեղաւ, կամ շատ աննշան բան մը։ Հետեւապէս թող ներէ մեր պատուական թղթակիցը եթէ քիչ մը վերապահութեամբ առնենք իր զգացումներուն մասին իր ըրած յայտնութիւնը։

Բայց թէ ինչերնի՛ս պակաս է որպէս զի ամերիկացիներուն տեղը առնենք, վաղուան թիւով։

Եր. Սրմաքէշխանլեան

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Շիքակոյի մէջ դեկտ. 12ին հայ հրապարակային ժողովի մը մէջ Մր. Արթըր Լուիզ, Ամերիկացի մեծանուն ընկերվարականը, որ Ամերիկայի և Եւրոպայի ընկերվարական շրջանակներուն մէջ ընդունուած հեղինակութիւն մըն է ու խմբագիրը «Էվօլիւսիոն» հանդէսին խօսեր է սա նիւթին վրայ թէ՝ Թուրքիոյ մէջ տիրող ներկայ պայմաններուն տակ՝ սոցիալիստական հող կա՞յ թէ ոչ։ Արթըր Լուիզ իբրեւ ջերմ ընկերվարական մը խօսե՛ր է, բայց ըսեր է թէ Թուրքիա դեռ յետամնաց երկիր մը ըլլալով ընկերվարութեան գաղափարին նպաստաւոր հող չունի։

ՀԻՆ ՈՒ ՆՈՐ

(ՎԷՊ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԷ)

Դէպքը տեղի կ'ունենայ Պոլսոյ մէջ, 1909ին։

Ատամպօլի պզտիկ, պզտի՛կ բայց սիրուն մէկ խանին տակ փոքրիկ ճաշարան մը, ուր բանուկ մօտակայ պողոտայի մը աղմուկը թեթեւօրէն կը հասնի։

Երկուքական հազիւնաց հինգ վեց սեղաններ։ Գլխաւորապէս Հայերէ բաղկացած յաճախորդներ նստած կը ճաշեն։

Բարեկեցութեան գոհունակութիւնով դէմքը պայծառ 45նոց պուրժուա մը, հանդարտօրէն, խորովածի բուխ պատառները կը ծամծմէ ու կը խօսի.

—Ձեզի համոզելու համար պզտիկ միջադէպ մը պատմեմ. 18...ին Միջագիւղի եկեղեցին շինուած առեն, օր մը Թուրք մը կուգայ այս շինութեան գլուխ կանգնող Ա... ամիրային մօտը և կը հարցնէ թէ ինչ է այդ շէնքը. երբ եկեղեցի ըլլալը կը յայտնեն, կը յայտարարէ թէ, ուրեմն ինչ համարձակութեամբ եկեղեցիի մը համար տասուն կանուխ իր հանգիստը կը խանգարեն գործաւորներուն աղմուկով ու շինութեան թիքթաքներով։ Ամիրան կը հասկնայ որ բան մը տալու է մարդուն. նուէրը կուտայ ու կը ճամբէ. ետքէն կը հասկնայ որ այդ մարդը Թօբգարսուի կողմերը կը բնակի եղեր՝ որով դրականապէս կարելիութիւն չկար որ առտուները շինութեան աղմուկը իմանար։ Բայց և այնպէս ձայն չի հաներ և միայն ուրիշ առթիւ մը տեսնելուն՝ «Այսքան մօտ դրացի ենք եղեր և զիրար չենք ճանչցեր» կ'ըսէ ու կ'անցնի խնդրոյն վրայէն։ Տեսա՞ր մարդը, տեսա՞ր քաղաքավարութիւնը, ո՞ւր է հիմա տանկ մարդ...։

Եւ միջադէպին համոզկեր յաղթանակին ապահով՝ խոշոր պատառ մըն ալ կը նետէ ակռաներուն տակ։

—Բայց...կ'ուզէ առարկել մէկը։

—Բայց եթէ մեր հիմակուան խելացի պարոնները ըլլային, եթէ անոնց հարցնես, պոռալու է, կանչելու է, դուն ո՞վ ես, ինչ իրաւունք ունիս ըսելու է և խնդիր հանելու է։ Խոհեմութիւն կը փնտռես, շրջահայեցութիւն կը փնտռես հիմակուաններուն քով։ Ո՞ւր է խելացիութիւնը։ Բանի մը ոսկի կուտաս գործդ կը տեսնես վերջացած։ Աղմուկով, պոռալով ինչ կ'ըլլայ։

—Սակայն ժամանակները...։

—Ժամանակները ինչ են եղեր. ինչ կ'ըլլանք կոր. ձգէ՛, եղբայր, հինները խելք ունէին. անոնք մեզի՛ չափ գիտէին միթէ Թուրքին հետ վարուելու կերպը. ինչո՞ւ անոնց առենը բան չկար, ինչո՞ւ հանգիստ էինք այն առեն. մենք ենք ընողը, մենք, մեր խենդութիւնն է։ Թուրքերը այն առեն հրեշտա՞կ էին։ Ո՛չ, բայց անոնց հետ վարուիլ գիտցող մեծեր ունէինք, բան մը ըլլալուն պէս անոնք ճարը կը նայէին։ Ո՞ւր է անանկ մարդ հիմա։ Կառսօ՛ն, ինչ պիտի տաս նայիմ միսին վրայէն ինծի։

Կառսօնը երկրորդ պնակ մը կը դնէ մարդուն առջեւ։ Քմահաճոյքներուն իսկ գոհացուած ստամոքսի մը նազանքով երկրորդ պնակին վրայ կ'իյնայ մարդուկը և կը շարունակէ.

—Գաւառները խեղճ են եղեր. է՛, ինչ ընենք, ատոր համար յեղափոխութիւն հանելու և ջարդո՛ւելու էինք. Զուիցերիա երթալով, Եւրոպա ուսում առնելով մարդ բան չկրնար ընել. մեր վիճակը ուսումնասիրելու է. ուրիշ ազգեր յեղափոխութիւն հաներ են. մեզի ինչ. մե՛նք ուրիշ անոնք ուրիշ. մեր վիճակին յարմարող բանն էր միշտ գլուխ ծռել, յարմարիլ, քծնիլ. «դուն ես» ըսել. ո՞վ կը հասկնայ այս ճշմարտութիւնը հիմա. Ախ, հինները, եղբայր. ամենէն հարուստ ամիրան տանիկ հիւր մը գալուն պէս տունին ամենէն խեղճուկ սենեակը կը տանէր. չունենալո՞ւն համար. անոնք չունէի՞ն. ունէին և հիմակուան պէս ալ չէ, ամէն բանին փառաւորը ունէին, բայց Թուրքին ցուցնել կ'ըլլա՞ր. միշտ լաւն է Թուրքին։ Եկուր տէ դուն հիմա ասիկա հասկցուր մեր երիտասարդներուն։ Մարդ չկայ ազգին գլուխը, հիներուն պէս մարդ չկայ, ես ան գիտեմ։ Կառսօ՛ն, քայմաքլը գաթայիֆ մը։

—Քայմաք չէ մնացեր, էֆէնտի։

—Սօ քայմաքսըզ քատայիֆ կ'ուտեմ։ Շիրանի քօմբօսթօ մը տուր։

Արդէն կշտացածի գոհունակութիւնով պատուական ծիրանները կ'սկսի կուլ տալ ու կը շարունակէ.

—Յեղափոխութիւն հէ՞։ մենք ո՞վ յեղափոխութիւնը ով. խելք կուզէ, եղբայր. Թախըմ մը պօշ մարդիկ բան գործ չունին գլուխնին յեղափոխութիւն հանեցին. շընորհքով մարդու գո՞րծ է ասիկա. մեզ չէ՛նք. արդիւնքը ինչ եղաւ. ջարդեցին, կոտրեցին. այս օր ամէն կողմէ անօթութիւն. բան գործ չունին նէ տուր. քանի մը հատ Զուիցերիա կարդացած թեթեւամիտներ գացին քանի մը հատ ալ գաւառացի երիտասարդներու գլուխը դարձուցին և յեղափոխութիւն հանեցին. աս չէ՞, եղածը... խահուէս բեր, կառսօ՛ն։

Եւ սուրճի գաւաթին ոլոր ոլոր ծուխներուն մէջէն իր ճառին վերջաբանը կը հիւսէ.

— Ես հինները գիտեմ. ազգութեանս ինչ մեծ մարդիկ ունէինք, ամիրաներ, փաշաներ։ Նորերն ալ ահա մէջտեղն են։ Գիտութիւն, ուսում կը հասկնամ, բայց ատով մարդ չըլլար, չի լմնար. արդիւնքը մէջտեղն է, նորերուն մէջ մարդ չկայ, չկա՛յ, չկա՛յ. տեսանք մարիֆէթնին. յեղափոխութի՛ւն, ըլլալիք բան չէ տանկ խենդութիւն. տեարակս ինծի բեր, կառսօ՛ն...

* * *

Էֆէնտիին դիմացի անկիւնը ուրիշ սեղանի մը առջեւ ճաշող երիտասարդ մը ուշադիր կը հետեւի այս քարոզին. կը վերլուծէ անոր խօսքերը. ինքը, գաւառացի մը, մտքին մէջէն կէտ առ կէտ պատասխանը կը պատրաստէ.

— Այո՛, սիրելի պարոնս, խենդու-

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (27)

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ՔՐԻՍԹՕ

Ը.

ԻՖ ԴՂԵԱԿԸ

Բանտապահը ցնցեց ուսերը և դուրս ելաւ։

Տանթէս աչքերով հետեւեցաւ բանտապահին և ձեռքերը երկարեց դէպի կիսաբաց դուռը որ գոցուեցաւ։

Այն ատեն Տանթէսի կուրծքը պատռուեցաւ երկար հեծկլտուքի մը մէջ։ Կուրծքը ուռեցնող արցունքները ցայտեցին առուակներու պէս. ճակատը գետնին փակցուցած, սկսաւ երկարօրէն աղօթել, մտքին առջեւ բերելով իր անցեալ ամբողջ կեանքը. ու մտովի կը հարցնէր թէ ի՛նչ ոճիր կրնար գործած ըլլալ, իր այնքան երիտասարդ տարիքին մէջ անգութ պատիժի մը ենթարկուելու համար։

Օրը այդպէս անցաւ։ Տանթէս հազիւ քանի մը պատառ հաց դրաւ բերանը և քանի մը կաթիլ ջուր խմեց. մերթ իր մտածումներուն մէջ խորասոյզ՝ նստած կը մնար տեղը, և մերթ իր բանտին շուրջը կը դառնար՝ վանդակի մէջ բանտարկուած վայրի կենդանիի մը պէս։

Սա մտածումն էր որ ամենէն աւելի կը կատղեցնէր զինքը. նաւակով ճամբորդած ատեն, իր երթալիք տեղը չը գիտնալուն համար, հանդարտ կեցած էր, մինչ կրնար ջուրը նետուիլ, և իբր ճարտար լողորդ և իբր ամենէն ճարպիկ սուզակը Մարսիլիայի, ջուրին տակ անհետանալով պահնորդներուն ձեռքէն ազատիլ, ծովեզերք հասնիլ, խոյս տալ, ծովախորշի մը վրայ պահուըտիլ, ճենովական կամ քաթալանական նաւ մը նստիլ, Իտալիա կամ Սպանիա ցամաք ելլել, և հոնկէ Մերսէտէսի գրել որպէս զի երթայ միանայ իրեն։ Գալով իր ապրուստի խնդըրին, ոչ մէկ երկրի մէջ մտահոգութիւն չպիտի ունենար. ամէն կողմ լաւ նաւազները հազուագիւտ են. իտալերէն կը խօսէր Թոսքանացիի մը պէս, սպաներէնը՝ Հին-Քասթիլիոյ տղու մը պէս։ Ազատ ու երջանիկ պիտի ապրէր Մերսէտէսի հետ, և հայրն ալ պիտի միանար իրենց. մինչ հիմա բանտարկուած էր Իֆ դղեակին մէջ, այդ անառիկ բանտը, առանց տեղեկութիւն ունենալու թէ ի՛նչ կ'ընէր հայրը, ի՛նչ կ'ըլլար Մերսէտէս, և այդ ամէնը սա պատճառաւ որ Գ. դը Վիլֆօրի խօսքերուն հաւատ ընծայած էր. խենթենալիք բան. ուստի Տանթէս մոլեգնօրէն կը թաւալէր այն թարմ յարդախսրձին վրայ, զոր բանտապահը բերած էր։

Յաջորդ օրը, միեւնոյն ժամուն, բանտապահը ներս մտաւ։

--Երէկուընէ աւելի խոհակա՞ն էք այսօր, հարցուց ան։

Տանթէս չպատասխանեց։

—Օ՛հ, քիչ մը արիութիւն ունեցէք. բան մը կ'ուզէ՞ք. միայն թէ իմ իրաւասութենէս դուրս չըլլայ։ Օ՛ն, ըսէք։

— Կը փափաքիմ կառավարչին հետ խօսիլ։

— Է՛հ, ձեզի ըսի որ անկարելի է այդ բանը, պատասխանեց բանտապահը անտարբերութեամբ։

— Ինչո՞ւ համար անկարելի է։

—Որովհետեւ բանտին կանոնագրին համաձայն, բանտարկեալի մը թոյլատրուած չէ այդ խնդրանքը ընելու։

—Ի՞նչ բան թոյլատրուած է, հարցուց Տանթէս։

—Լաւագոյն սնունդ վճարումի փոխարէն, պտոյտ և երբեմն գիրք։

—Գիրքի պէտք չունիմ, պտոյտի փափաք չեմ զգար և սնունդս լաւ կը գըտնեմ. ուրեմն մէկ բան կը փափագիմ, այն է կառավարիչը տեսնել։

—Եթէ երբեք զիս տաղտկացնէք միեւնոյն բանը կրկնելով, ուտելիք չպիտի բերեմ ձեզի, ըսաւ բանտապահը։

—Լա՛ւ. եթէ ուտելիք չբերէք՝ անօթութենէ պիտի մեռնիմ. եղածը աս պիտի ըլլայ, ըսաւ Տանթէս։

Տանթէսի գործածած շեշտէն բանտապահը հասկցաւ թէ բանտարկեալը ինքզինքը երջանիկ կը համարէր մեռնելով. և որովհետեւ իւրաքանչիւր բանտարկեալ օրական տասը սու շահ կը ձգէ բանտապահին, այս վերջինը հաշուեց որ իր հասոյթը պիտի պակսէր Տանթէսի մահուամբ. ուստի աւելի մեղմ շեշտ մը գործածելով, ըսաւ.

—Մտիկ ըրէք. ձեր փափագածը անկարելի է. մի՛ ուզէք այդ բանը, որովհետեւ անօրինակ է որ, բանտարկեալի մը խնդրանքին վրայ, կառավարիչը երթայ բանտարկեալի մը սենեակը. միայն թէ հանդարտ կեցէք և այն ատեն պիտի թոյլատրեն որ պտոյտ ընէք. հաւանական է որ, օրին մէկը, պտըտած ատեննիդ, կառավարիչը անցնի. այն ատեն կը հարցափորձէք զինքը. իր գիտնալիք բանն է պատասխանելը։

—Բայց ո՞րքան ատեն կրնամ սպասել որ այդ դիպուածը պատահի, ըսաւ Տանթէս։

—Մէկ ամիս, երեք ամիս, վեց ամիս, թերեւս տարի մը, ըսաւ բանտապահը։

—Շատ երկար է. կ'ուզեմ անմիջապէս տեսնել զինքը։

—Ա՛հ, անիրագործելի փափագով մը մի զբաղեցնէք ձեր միտքը, որպէս զի տասնըհինգ օրէն չխենթենաք։

—Ա՛հ, կը կարծե՞ս որ այնպէս ըլլայ, ըսաւ Տանթէս։

—Այո՛, կրնաք խենթենալ. միշտ այդպէս կ'սկսի խենթութիւնը. օրինակ մը ունինք հոս. ձեզմէ առաջ այս սենեակին մէջ բնակող աբբան խելագարեցաւ, միշտ յեղյեղելուն համար սա գաղափարը թէ մէկ միլիոն կուտար կառավարչին՝ եթէ ազատ ձգէին զինքը։

—Ո՞րքան ատեն կայ որ հոս չի բնակիր ան։

—Երկու տարիէ ի վեր։

—Ազատ ձգեցի՞ն զինքը։

—Ո՛չ, զնտանը նետեցին։

—Մտիկ ըրէ, ես ոչ աբբա՛յ եմ, և ոչ ալ յիմար. թերեւս ըլլամ օրին մէկը. դըժբախտաբար բանականութիւնս տեղն է տակաւին. ուրիշ առաջարկ մը պիտի ընեմ քեզի։

—Ի՞նչ։

—Մէկ միլիոն չպիտի տամ քեզի, որովհետեւ չեմ կրնար. բայց հարիւր ոսկի պիտի տամ քեզի, որպէս զի առաջին անգամ որ Մարսիլիա երթաս՝ մինչեւ Քաթալան իջնես ու նամակ մը յանձնես Մերսէտէս անուն աղջկան մը. և ոչ իսկ նամակ մը, այլ երկտող մը պարզապէս։

—Եթէ այդ երկտողը տանիմ ու բռնուիմ, գործս կը կորսնցնեմ, որ տարին հազար ֆրանք շահ կը բերէ, առանց հաշուելու անուընդէն շահածներս. հետեւաբար, ինչպէս կը տեսնէք, բոլորովին տխմար մէկը ըլլալու եմ որ այդ գումարը ձգեմ, հարիւր ոսկու շահելու համար։

—Լա՛ւ, մտիկ ըրէ ըսածդ և միտքդ պահէ, ըսաւ Տանթէս. եթէ մերժես երկտող մը տանելու Մերսէտէսի կամ անոր իմաց տալու հոս գտնուիլս, օրին մէկը դրանս ետին պահուըտած՝ հոնկէ անցած միջոցիդ՝ սա աթոռակով պիտի ջախջախեմ գլուխդ։

(Շարունակելի)

թիւն է յեղափոխութիւնը քեզիպէններու համար, որովհետեւ դուն կը կարծես թէ մարդ քմահաճոյքի համար կռակին մէջ կը նետուի եւ ինքզինքին բան գործ տեսնելու համար անձնասպան կ'ըլլայ։ Որովհետեւ դուն, քուկին ամիրադ ալ, քուկին փաշադ ալ շատ շատ ձեր ունեցածէն պզտիկ փիրանք մը կաշառք տուած էք ինքզինքնիդ ո եւ է դժուարութենէ մը ազատելու համար եւ ատիկա նկատած էք ամենամեծ կեղեքումը որուն կարելի ըլլար ենթարկուիլ։ Իսկ գաւառացին միշտ իր գաւակներուն օրուան պարէնը, պատառ մը հացը, պատիւը, կեանքը յափշտակել տուած է. քեզի ինչ փոյթ. բաղդն անանկ է եղեր, թող գաւառը չի ծնէր. քանի որ հոն ծնած է համակերպի թող, անանկ չէ՞։ Դուն կը կարծես որ հայ յեղափոխութիւնը դուրսէն եկող նոր գլուխներ հանած են. դուն չես գիտեր որ յեղափոխութիւն բառած արիւնախանձ աղան ժողովուրդին գաւակն է, արիւնի գաւակ։ Դուն չես գիտեր որ անիկա փոթորիկն է որ ճակատագրային անխուսափելիութիւնով մը կը ծնի ամպին մէջէն երբ օդը շատ ճնշուած է եւ փոթորիկին պէս ալ աւերներ կը գործէ։ Փոթորիկին աւերներուն չափը առաջուց կրնա՞ս գուշակել եւ վճռել թէ անիկա իր բերելիք անձրեւին օգտակարութենէն շատ աւելի վնասներ չպիտի տայ։ Այդ հաշիւներով փոթորիկը կրնա՞ս արգիլել պայթելէ։

«Դուն կը տրտմես երբ էջմէք քաղաքիփիդ վրայ քալմաք չես գտներ եւ կը կարծես թէ յեղափոխութիւնը կարգ մը խենդերու անհաշիւ ժեստն էր։ Ինչպէ՞ս չխնդամ այդ միամտութեանդ վրայ։ Եթէ բոլոր Հայերուն փորը քեզի պէս լեցուն, կռնակը տաք եւ քսակը պարարտ ըլլային կը կարծե՞ս որ յեղափոխութիւն ծնէր։ Օ՜, ես շատ լաւ գիտեմ այդ կուշտ փորի տրամաբանութիւնը։ Քեզ կը ճանչնամ։ Գաւառացին կը ներկայացնես դուն։ Մի կարծեր որ ուրիշ ազգերուն մէջ յեղափոխութիւն եղած տեղն քեզիպէնները գոհ եղան. ո՛չ, անոնք ալ ճիշդ քեզի պէս անիծեցին եւ հայհոյեցին. ամէնքդ մէկ խմորէ շինուած էք, բարեկեցիկ քաղաքացիներ. դուք ձեր տաքուկ սենեակներուն մէջ ճոխ սեղաններուն շուրջը հանգիստ նստած կը կարծէք թէ ժողովուրդին ծոցէն ելած անձնուրացներ մահուան դէմ կը նետուին միայն խելքերնին անանկ փչելուն համար, գիրքերու մէջ նորամուտ գաղափարներ կարդալնուն համար։ Աւելի հանգիստ էիր երբ արգիլուած էր խօսիլ հեռաւոր ազգակիցներուդ խեղճութիւններուն վրայ, խորովածը ու քատայիֆը աւելի հանգիստ կ'ուտէիր այն ատեն. հիմա թշուառութեան պատկերները համեղ պատառներդ քիչ մը կը մեծցնեն բերնիդ մէջ ու դժուար կը կլլես։ Ատոր համար կը տրտմիս, խիստ դիւրին վճիռներ կ'արձակես տրամաբանութիւնով մը որ փորը կուշտ մարդոց միայն յատուկ է»։

Այս պատասխանը երիտասարդ գաւառացիին մտքին մէջ շարադրուեցաւ։ Սակայն ճառախօս պարոնը այնքան հեշտին ու պատուական մարսողութեան մը արտայայտութիւնը ունէր դէմքին վրայ, որ գաւառացին խղճահարեցաւ զայն խանգարելու եւ անխօս դուրս ելաւ ճաշարանէն։

Վէպս հոս կը վերջանայ։

Կը յիշե՞ք պատմութիւնը այն կնոջ որուն, ձմեռ օր մը, բաղնիքը, տաք ջուրերուն մէջ լուացուած ատեն, կուգան էրկանը սառած ըլլալը իմաց կուտան. եւ անիկա անմիջապէս կը բացագանչէ.

— Այս տաքին մա՞րդ կը սառի...

ՓԱՅԼԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Հունգարական Նորակազմ Դահլիճը ամսոյս 11ին առաւօտուն ներկայացած է Երեսփ. Ժողովին։ Սրահը լեցուն էր եւ ներկայ էին բազմաթիւ հանդիսականներ։ Նոր նախարարապետ կոմս Քուէն-Հետերվարի կը կարդայ կայսերական հրամանագիրը որով կը ծանուցանէր նոր նախարարութեան անուանումը։ Ժողովը, [illegible] աղմուկներու մէջ, կը մերժէ մտիկ ընել հրամանագրին ընթերցումը։ Երեսփոխաններ կը յարձակին նախագահական ամպիոնին վրայ, կը խլեն հրամանագիրը եւ սրահին մէջ կը նետեն։ Նիստը կը դադրեցուի։ Վերաբացմանը, կոմս Քուէն-Հետերվարի չկրնալով լռութիւն ձեռք բերել, կը համակերպի ծրագիրը կարդալ եւ կը պահանջէ միամեայ պիւտճէին քուէարկումը ժխորային գոռագոչումներու մէջ։ Երեսփ. Ժողովը, առանց բան մը քուէարկելու, կ'որոշէ յաջորդ օրը նորէն վիճաբանիլ արքայական հրամանագիրը ճանչնալու մասին։ Նիստը կը փակուի ժամը 2½ին։ Ժամը 4ին, դահլիճը կը ներկայանայ աւագանիներու ժողովին առջեւ որ առանց ընդդիմութեան կ'ընդունի արքայական հրամանագիրը։ Ինչպէս կ'երեւայ, պարապ տեղը չէր որ հայազգի Պ. Լուքաչ մերժեց դահլիճը կազմել՝ Երեսփ. ժողովին տրամադրութիւններուն վրայ անվստահ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Spectator հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ Պոմպայէն, Յունուար 23 թուականով. —Անգլիական մարտանաւեր կը հաւաքուին Պարսկական Ծոցին մէջ անգլիատեաց յուզումին պատճառաւ որ վերջերս երեւան եկաւ Պասրայի մէջ։ Այս միջադէպը [illegible] յուզում մը առաջ բերաւ [illegible] շրջանակներու մէջ։ Կ'երեւայ թէ հետեւելով Պաղտատի ժողովրդեան օրինակին, Թուրք զօրքերը գաւառին մէջ սկսած են անգլիատեաց հրապարակային ցոյցերու։ Օսմ. իշխանութիւնները կը պահեն [illegible]։ Այս յուզման լուրը Պոլիս հասնելուն պէս, Պաղտատի նախարարը հեռագրեց տեղւոյն իշխանութեանց զսպել գրգռութիւնները։ Բայց անգլ. կառավարութիւնը, խնդիրը լուրջ նկատելով, հրամայած է իր մարտանաւերուն ըստ կարի արագութեամբ հասնիլ Պարսկական Ծոցին մէջ՝ իր հպատակներուն շահերը պաշտպանելու համար։ Բ. Դուռը կը բողոքէ, յայտարարելով թէ նաւային ցոյց մը յուզումի նոր [illegible] մը պիտի պատճառէր։

ԱՆԳԼԻԱ

Պահպանողական թերթերը կ'ըսեն թէ կառավարութիւնը ազգայնականներուն ձեռքը մնացեր է, որոնք կուսակից չեն [illegible] մը որ [illegible] վաճառումը կը խանգարէ։ Ազատական թերթերը կը յուսան թէ միութենականներն ու ազատականները պիտի գործակցին Լորտերու Ժողովին փոփոխման։ Կ'ըսեն թէ ցորչափ Սահմանադրութիւնը չվերաքննուի, անգլիական քաղաքականութիւնը օրինաւոր ճամբու մը մէջ չպիտի մտնայ։ Ազատական Տեյլի Քրոնիքըլ, հիմնուելով ընտրութեանց արդէն ծանօթ արդիւնքին վրայ, կ'ենթադրէ որ պահպանողականները նոր Երեսփ. Ժողովին մէջ 278 աթոռէն աւելի չպիտի ունենան. 1874ին երկիրը իրենց տուած էր 350 աթոռ. 1886ին՝ 393, 1892ին՝ 315, 1895ին՝ 411 եւ 1900ին՝ 401։ Ուրեմն մէկ կողմ թողլով 1906ի բացառիկ ընտրութիւնը, պահպանողականները մեծ պատճառներ չունին յաղթութիւն պոռալու։ Ազատականները՝ գործաւորականներուն միացած՝ հաւանօրէն 310 աթոռ պիտի ունենան նոր Երեսփ. Ժողովին մէջ. 1874ին՝ 244 միայն ունէին, 1886ին՝ 191, 1892ին՝ 274, 1895ին՝ 177, եւ 1900ին 187։ Ներկայ ընտրութիւնները մեծամասնութիւն մը պիտի տան [illegible] համար, նոյն իսկ եթէ իռլանտացի ազգայնականները չէզոք մնան։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Ապահովապէս ծոյլ եւ անփոյթ երեսփոխաններ ունի Յունաստան, որովհետեւ նախարարապետ Պ. Մավրոմիխալիս հրաժարեր է պատրուակելով թէ երեսփոխանները չեն աշխատիր։ Պաշտօնական յայտարարութիւն մը կ'ըսէ թէ Երեսփ. Ժողովը երկու հեղ իր նիստը փակելով օրինական թիւի պակասութեան պատճառաւ, կառավարութիւնը կը մտածէ հրաժարիլ։ Աթէնքէն յուն. 27 թուով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ զինուորական դաշնակցութիւնը տապալած է դահլիճը։ Աթինա կ'ըսէ թէ զին. դաշնակցութիւնը դահլիճ մը կ'ուզէ որ ազգ. ընդհ. ժողովի մը գումարումը պատրաստէ։ Պ. Ռալլի այդ գումարման կուսակից յայտարարեր է ինքզինքը։ Պ. Մավրոմիխալիս երկարօրէն տեսնուեր է թագաւորին հետ։ Կ'ըսուի թէ հրաժարականը անոր չէ մատուցեր։ Աթէնքէն ուրիշ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ զին. դաշնակցութիւնը դահլիճին անկումը վճռելով, գործօն դահլիճ մը կազմութեան համար կը բանակցի։ Պ. Մավրոմիխալիս, իր արժանապատուութիւնը փրկելու համար, Երեսփ. Ժողովը նիստի պիտի հրաւիրէ, հրաժարականը տալու համար։ Իրեն հաւանական յաջորդը կը նկատուի Պ. Տրակումիս։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ

Ֆրանսա ահագին ու աղէտալի լոգանք մը ըրաւ, մանաւանդ Բարիզ, որովհետեւ Սէնը միւս գետերէն ու գետակներէն աւելի կատաղութեամբ յորդեց։ Ահաւասիկ վերջին հեռագիրները ողողմանց մասին.

Բարիզ, 27 յուն. — Լիլ եւ Իւնիվերսիթէ փողոցները ամբողջովին ողողուեցան եւ կը վախցուի որ Օրսէի քարափին եւ Ենվալիտի կայարաններն ալ ողողուին։ Վնասը ահագին է։ Սակայն Սէնի վերջին տեղեկագրին համեմատ, ջուրերը չորս սանթիմէթր իջած են։ Ձիւնը բոլորովին դադրեցաւ։

—Այսօր Սէն դարձեալ բարձրացաւ զգալի կերպով։ Ողողուած մէկ քանի թաղերու մէջ բոլոր տուները պարպուեցան։ Շատ տեղեր հողը բարձրացաւ ջուրերու ճնշումին տակ։ Գերման դեսպանատունն ալ ողողուեցաւ։ Դեսպանն ու ընտանիքն ուրիշ տեղ գացին։ Կէսօրէն ետք ողողումն աւելցաւ Պուրպոնի պալատան շուրջը (Երեսփ. Ժողով)։ Կամրջակ մը հաստատուեցաւ երեսփոխաններուն համար, եւ մէկ քանի երեսփոխաններ ալ մարդոց կռնակն ելլելով փոխադրուեցան։ Արտաքին գործոց նախարարութեան նկուղներն ամբողջովին ողողուեցան։ Շատ փողոցներ, Բարիզի շրջակայքը, նոյնպէս ողողուած են։ Իրիկունը յոյս կար թէ Բարիզի մէջ կացութիւնը պիտի բարւոքէր վաղը, Մառնի եւ Սէնի ջուրերը հասած ըլլալով իրենց գերագոյն բարձրութեան։ Իրաւ ալ տեսնուեցաւ որ Վերին Սէն եւ Վերին Մառն սկսած են իջնալ։

—Ողողուած թաղերուն թիւը կ'աւելնայ։ Բնակիչները նաւակով միայն կրնան շրջագայիլ։ Մեթրոփոլիթէնը չի բանիր։ Կոյուղիներուն պայթիւմը աւելի կը ծանրացնէ կացութիւնը, քանի որ Սէնի հեռաւոր թաղերը կ'ողողեն։ Արտաքին գործոց պաշտօնատան վիճակը վրդովիչ է։ Երեսփ. Ժողովը ջուրերով պաշարուած է։ Հազարաւոր անձեր անպատսպար են։ Հանգանակութեան առաջին երկու ցանկերը մէկ միլիոն ֆրանքը կ'անցնին արդէն։ Մտատանջութիւնը ընդհանուր է։ Վաղուան համար ջուրերու ամենամեծ նուազում մը կը նախատեսուի։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐ. ՏԱԳՆԱՊԸ

Տ. Եոաքիմ Պատրիարքը պատուիրակ մը ղրկելով Սինոդին մօտ, հրաւիրած է որ ան յետաձգէ իր խորհրդակցութիւնները։ Պատրիարքը սա յոյսը ունի թէ Սինոդին ու իր միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը բարեկամաբար պիտի կարգադրուի։ Սինոդականները ընդունելով հանդերձ այդ առաջարկը, յայտարարած են թէ իրենց որոշումներէն ետ չեն կենար։ Նոյն լրագիրները կ'ըսեն թէ քանի մը երեսփոխաններ ու երեւելիներ պիտի միջամտեն՝ միջադէպը բարեկամաբար կարգադրելու համար։ Նէոլոգոս կ'ըսէ թէ Սինոդին որոշումը անդրդուելի է եւ խնդիրը կերպով մը կարգադրելու միտում չունի, թէեւ հաւանաբար ըլլայ իր նիստերուն յետաձգման, առ յոյսով թէ Պատրիարքը ի վերջոյ պիտի խոնարհի օրէնքին առջեւ։ Նոյն թերթը կ'աւելցնէ թէ Սինոդը շատ լաւ ըմբռնած է որ ամենափոքր տկարութիւն մը պիտի վնասէ կրօնական նուիրապետութեան ու ազգին շահերուն եւ պատւոյն։

⁂ Նէոլոգոս պատր. տագնապին առթիւ բուռն եւ յարձակողական լեզու մը կը գործածէ սինոդականներուն իրաւունք տալով։ Այս պատճառաւ իր արտօնատէրը Պ. Վուլթիրաս պաշտօնական նամակներ ընդունած է, որոնք կ'իմացնեն թէ դաշոյնի հարուածներու պիտի ենթարկուի, եթէ երբեք շարունակէ Տ. Եոաքիմ Պատրիարքին վրայ յարձակում գործել։ Սթամպուլ գիտել կուտայ թէ Պ. Վուլթիրաս միշտ յարգական լեզուով մը կը խօսի Տ. Եոաքիմ Պատրիարքին վրայ։

⁂ Փէներիի մէջ Յոյն մը, մտային խանգարումի ենթարկուած, անցեալ օր, եկաւ փողոցներուն մէջ վազվզել, աղաղակելով թէ ինք էր Մեսիան եւ կ'ուզէր Պատրիարքը տեսնել։ Խեղճ մարդը յիմարանոց փոխադրուեցաւ։

ՍԸՎԱԶ-ՎԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Կառավարութիւնը համաձայնելու վրայ է ամերիկեան Սէնտիքայի մը կողմէ գործող Պ. Շեսթըրի հետ, Սըվազէն Վան երկաթուղի մը շինելու համար երկու ճիւղերով, որոնց մէկը Սեւ Ծով պիտի յանգի, իսկ միւսը պիտի յանգի Տիարպէքիր ու Սիւլէյմանիէ։ Կը յուսացուի որ բանակցութիւնները մօտերս աւարտին եւ աշխատութիւնները սկսին գարնան, նախնական հետազօտութիւնները կատարուած եւ Հանր. Շինութեանց նախարարութեան կողմէ վաւերացուած ըլլալով։

ՉԱՓԱՒՈՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ

Չափաւոր ազատական կուսակցութեան անդամներէն մէկը, որ նախկին Ահրարներու ղեկավարներէն է, սա յայտարարութիւնները ըրած է Ժէօն Թիւրքի խմբագրին. «իմ այն 34 պաշտօնակիցներս, որոնք չուզեցին անմիջական կերպով վստահութեան քուէ տալ Հաքքը փաշայի, սկզբունքով հակառակ չեն այդ դահլիճին. երկուշաբթի օր վստահութեան քուէարկումը յետաձգել առաջարկեցինք սա պատճառաւ որ դահլիճին թագրիրը անկատար գտանք մէկէ աւելի կէտերու մէջ. Ինչպէս պիտի տեսնէք, քիչ ատենէն, Երեսփ. Ժողովին հարցապնդում մը պիտի ուղղենք մասնաւորապէս Եէմէնի խնդրոյն վրայ։ Միւս կողմէ չենք ուզեր սիստեմատիք պայքար մը մղել Մ. եւ Յ. կուսակցութեան դէմ։ Ի հարկին կ'ուզենք վիճաբանիլ կարգ մը խնդիրներու մասին, որոնք նուազ կամայական կերպով պէտք է լուծուէին։»

ԱՒՍՏՐԻՈՒՌՈՒՍ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՊԱԼՔԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Զայթ կ'իմանայ թէ Բեթերսպուրկի մէջ Պ. Իզվօլսքիի եւ աւստրիական դեսպան Պ. Պերխթոլտի միջեւ տեղի ունեցած տեսակցութիւնները կը ձգտին ի վեր հանել երկու երկիրներու դիւանագիտութիւնը՝ համաձայնութիւն կնքելու համար պալքանեան խնդիրներու վրայ։ Բեթերսպուրկի եւ Վիեննայի մէջ տրամադրութիւն կայ վերջ տալու այն թիւրիմացութեան, որ երկու երկիրներու միջեւ գոյութիւն ունէր։ Գերմանիա, որ տեղեակ է այդ բանակցութիւններուն, գոհ մնացած է ծրագրուած համաձայնութենէն։

Ա. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԸ

Քանի մը օրէ ի վեր մեծ գործունէութիւն կը տիրէ պատերազմական նախարարութեան մէջ։ Մահմուտ Շէվքէթ փաշա կ'աշխատի Կ. Պոլսոյ Ա. զօրաբանակը մրցակից ընել Բ. եւ Գ. զօրաբանակներուն։ Նախարարը մանրակրկիտ կերպով կը քննէ թնդանօթաձիգ եւ հեծելազօրքի գունդերը ու կազմակերպական ամենափոքր մանրամասնութիւններով կը զբաղի։ Ա. զօրաբանակին վրայ մօտերս պիտի աւելցուին պահեստի վաշտեր։

ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐ

Լուսաւորութեան եւ թանզիֆաթի տուրքերու մասին կալուածատէրերու կողմէ յայտնուած գանգատներուն վերջ մը տալու համար, յանձնաժողով մը կազմուած է քաղաքապետարանին մէջ, բոլոր թաղապետական շրջանակներէն բաղկացած [illegible] համար այդ տուրքերու մասին։ Յանձնաժողովը օրինագիծ մը պատրաստած է, որուն համաձայն, անշարժ կալուածներուն արժէքին վրայ հազարին երկու տուրք պիտի առնուի իբր լուսաւորութեան եւ թանզիֆաթի տուրք։ Թանզիֆաթի տուրքը վարձակալներուն կողմէ պիտի վճարուի, իսկ լուսաւորութեան տուրքը՝ տանտէրերուն կողմէ։ Այդ տուրքերը չորս մասնավճարներով պիտի գանձուին. իւրաքանչիւր թեզքէրէէ «քօչան բարասը» անունով առնուած 20 փարայի տուրքը պիտի վերցուի։ Այս տնօրինութիւնը ի գործ պիտի դրուի յիշեալ օրինագիծը Քաղաքապետական Ընդհ. Ժողովին կողմէ վաւերացուելէ յետոյ։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Ծովային Նախարարը տեղեկագիր մը մը պատրաստած է նաւատորմը աւելի կատարելագործեալ վիճակի մը մէջ դնելու համար։ Նախարարաց Խորհուրդը վաւերացուցած է այդ տեղեկագիրը։ Նախարարը բարեկարգած է նաեւ [illegible], նորագոյն դրութեամբ մեքենաներու եւ մօթէօրներու զետեղումով։

⁂ Եէնի Թանինի ըսածին նայելով, կարգ մը չարամիտներ զրոյց տարածած են թէ եւրոպական նաւագործարաններէն եւ ոչ մէկը մարտանաւ չպիտի ծախէ օսմ. կառավարութեան։ Թուրք թերթը այս առթիւ իր ցաւը յայտնելով կ'աւելցնէ թէ եւրոպական ամբողջ նաւագործարանները միշտ պատրաստ են իրենց ծառայութիւնը մատուցանելու օսմ. կառավարութեան։

ԿՐԵՏԷԻ ԽՆԴԻՐԸ

Քաղաքական շրջանակներու մէջ շրջած զրոյցներու նայելով, Եւրոպական դահլիճները այս պահուս կը զբաղին կրետական խնդրով, վերջնական լուծում մը տալու համար։ Բ. Դուռը որոշած է առայժմ պաշտպան տէրութեանց չհաղորդել Հիլմի փաշայի պատրաստած ծանուցագիրը։ Եւրոպական դահլիճներու կատարած բանակցութիւններուն վերահասու ըլլալէ յետոյ միայն Բ. Դուռը որոշում մը պիտի տայ այդ ծանուցագրին եւ անոր պարունակութեան մասին։

⁂ Ելեւմտական Նախարար Ճավիտ պէյ Աթէնքի Բարիս թերթի թղթակցին յայտարարած է թէ Թուրքիա որոշած է Կրետէի մասին ունեցած բոլոր իրաւունքները պաշտպանելու եւ թէ ո եւ է զոհողութեան առջեւ չպիտի ընկրկի։

⁂ Բ. Դրան նոր ծանուցագրին մէջ յայտարարուած պիտի ըլլայ թէ քափիթիւլասիոնները պիտի յարգուին։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Երէկուան «Վերջին Ժամ»ին մէջ հաղորդած էինք հինգշաբթի օրուան նիստին որոշումները։ Խորհուրդը տուած է նաեւ սա որոշումները. Օսմ. նաւատորմի ընկերակցութեան կողմէ առաջարկուած էր չորս թորփիլանաւ շինել կառավարութեան [illegible]։ Նախարարաց Խորհուրդը որոշեց Երեսփ. Ժողովին յղել ելմտական նախարարութեան կողմէ այդ մասին պատրաստուած օրինագիծը։ Նոյնպէս որոշուեցաւ Երեսփ. Ժողովին ներկայացնել Իզմիր-Գասապա երկաթուղիի երաշխաւորութեան գումարին վերաբերեալ օրինագիծը, որ ելմտական նախարարութեան կողմէ պատրաստուած է։ Խորհրդակցութիւններ կատարուեցան [illegible] օրէնքին բարեփոխման մասին եւ որոշուեցաւ բարեփոխուած օրէնքը ղրկել Երեսփ. Ժողովին։

ԾԵՐԱԿՈՅՏԻՆ ԺՈՂՈՎԱՏԵՂԻՆ

Առջի օրուընէ սկսեալ Ծերակոյտին վերաբերող գոյքերը կը փոխադրուին իր նախկին ժողովատեղին, Այա-Սօֆիա։ Ասկէ կը հետեւի թէ Ծերակոյտին նիստերը դատական պաշտօնատան մէջ տեղի պիտի ունենան դարձեալ։

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Արտաքին գործոց նախարար Րիֆաթ փաշա հեռագիր մը ուղղելով Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիշօնի, օսմ. կառավարութեան կողմէ ցաւակցութիւն յայտնած է վերջերս պատահած աղէտալի ողողումներուն առթիւ։

⁂ Սուլթանն ալ այս առթիւ ցաւակցական հեռագիր մը ուղղած է հանրապետութեան նախագահ Պ. Ֆալիէրի։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ֆրանքֆուրթըր Ցայթունկ կը գրէ. «Մեծաքանակ ռազմամթերք եւ զինուորական պիտոյք կը հասնին Պոլիս՝ գաւառները ղրկելու համար։ Սելանիկէն 13 վակոն թնդանօթ ղրկուած է Գարաֆէրիէ։ Կը հաւաստուի որ Գարապուրնի ամրութիւնները ա՛լ աւելի պիտի պաշտպանուին։ Իզմիրէն վաշտ մը զօրք Հաուրան պիտի ղրկուի։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԳԻԾԸ

Հալէպէն շատ մը երեւելիներ նորէն հեռագիր ուղղելով Եպարքոսին, Ներքին գործոց նախարարին ու Երեսփ. Ժողովի նախագահին, կը պահանջեն որ Պաղտատի գիծը Իսքէնտէրունէն անցնի, անտեսական մեծ օգուտներու պատճառաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Օսմ. պուլկար դաշնակցական կուսակցութիւնը սա զեկոյցը կը հրատարակէ Խրիսթօ Չեռնօվէֆի կողմէ հրոսախումբ մը կազմուելու մասին շրջած զրոյցներուն առթիւ. «Դաշնակցական կուսակցութիւնը չպիտի շեղի այն ուղղութենէն, որուն կը հետեւի մինչեւ հիմա, մեր իրաւունքներու պաշտպանութեան համար՝ գործադրուած սահմանադրական րեժիմով պաշտպանուած։ Կուսակցութիւնը իր եւ ազգին շահերուն վնասակար կը նկատէ հրոսակախումբերու կազմութիւնը։ Հետեւաբար ինքզինքը բացարձակապէս հակառակ կը հաշուէ հրոսակութեան։ 2. Եթէ երբեք կուսակցութեան անդամներուն մէջ գտնուին մարդիկ որոնք աւազակութեան անձնատուր ըլլան, հրաժարած պիտի նկատուին, եւ դաշնակցական կուսակցութիւնը ամէն աջակցութիւն պիտի մերժէ, ամէն պատասխանատուութենէ զերծ մնալով։»

ԲԵՐԱՅԻ ՄԷՃԼԻՍԸ ԻՏԱՐԷՆ

Բերայի կառավարչութեան Մէճլիսը Իտարէին անդամ անուանուեր են Կիւմիւշկերտան, Քեամիլ, Ջէքի եւ Տիթինոս էֆէնտիները։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Երեսփ. Ժողովի նախագահ Ահմէտ Րիզա պէյ եւ Մ. եւ Յ. կուսակցութեան նախագահ Խալիլ պէյ առջի օր Բ. Դուռ երթալով Ներքին գործոց նախարար Թալէաթ պէյի հետ տեսակցութիւն մը ունեցան Խորհրդարանի շէնքին մասին։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ

Գարաքէօյի կամուրջին նորոգութեան միջոցին գործածուելիք բոլոր կազմածները որոնք Անսալտօ եւ Արմսթրոնկ գործարաններուն կողմէ Եւրոպայէն հոս պիտի բերուին, ըստ սովորութեան, եպարքոսական հրամանի մը համաձայն, մաքսատուրքէ զերծ պիտի մնան։ Այս առթիւ ելմտական նախարարութիւնը հարկ եղած զեկուցումը ըրած է մաքսային վերատեսչութեան։

ՆՊԱՏԱԿԱՒՈՐ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկուան թերթին մէջ հրատարակած էինք Լա Թիւրքիի մէկ լուրը, թէ հարկ եղած հրահանգները տրուած են Բ. ու Գ. զօրաբանակներուն եւ թէ 14 միլիոն փամփուշտ յանձնարարուած էր Զէյթուն Պուրնուի գործարանին։ Եէնի Կազէդա բացարձակապէս հերքելով այդ լուրը, դիտել կուտայ որ եթէ ստոյգ ալ ըլլայ, ցաւալի է որ օսմ. մայրաքաղաքին մէջ հրատարակուող թերթ մը այդպիսի հրատարակութիւններ ընէ բանակի մասին, առանց խորհելու վտանգաւոր հետեւանքներուն վրայ։

ԹՈՒՐՔՕ-ՊՈՒԼՂԱՐ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԽԻՆ ԴԷՊՔԸ

Արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատարներէն մէկը յայտնած է Սապահի խմբագիրներէն մէկուն թէ թուրքեւպուլկար սահմանագլխի դէպքին առթիւ ո՛չ Թուրքիա եւ ո՛չ ալ Պուլկարիա բողոքած, այլ փափաք յայտնած են որ երկու տէրութիւններն ալ այս գործը փոխադարձ համաձայնութեամբ վերջացնեն, որոշած ըլլալով, այսօրինակ դէպքերու տեղի չըտալու համար, երկուստեք պաշտօնեաներ ղրկել, որպէսզի սահմանագլուխի գործերը կարգադրուին։

Ժամանակին, սահմանագլուխի օսմ. գումանտէր Համտի փաշայի եւ զօրավար Սաւարանէֆի միջեւ այս խնդրոյն առթիւ խորհրդակցութիւն կատարուած եւ օրինագիծ մը պատրաստուած էր։ Հիմա կամ այս օրինագիծը նկատի պիտի առնուի եւ կամ նոր խորհրդակցութիւններ կատարուելով այդ տեսակ պայմանագիր մը պիտի կնքուի։ Բ. Դրան եւ Սօֆիայի դահլիճին բարեկամական ջանքերուն շնորհիւ, այս խնդիրը քանի մը օրէն պիտի կարգադրուի։

⁂ Խառն յանձնախումբ մը կազմուած է անդամակցութեամբ երկուքական օսմ. եւ պուլկար սպաներու, որոնք ճշդիւ պիտի սահմանեն թուրքեւպուլկար սահմանագլուխը։

ՅՈՅՆԵՐՈՒ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐՈՒ ՄԵՐՁԵՑՈՒՄԸ

Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ Սելանիկէն կ'իմանայ թէ յոյն եւ պուլկար երեւելիները կը խորհին նոր միջոցներ ձեռք առնել Յոյներու եւ Պուլկարներու միջեւ մերձեցում մը առաջ բերելու համար։ Մակեդոնիոյ ներսերէն ալ այդ կարգի լուրեր կը հասնին։ Այս ձեռնարկը ռուսական ազդեցութեան կը վերագրուի։

ՇԷՐԻԱԹԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ՕՐԷՆՔՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

Վարչապետ Հագգը փաշայի կողմէ Խորհրդարանի մէջ անցեալ օր կարդացուած դահլիճի ծրագրին մէջ ըսուած էր թէ՝ օրէնքներու պատրաստութեան միջոցին Շէրիաթի տրամադրութիւնները նկատի պիտի առնուին։ Նէօլօղոս, ծրագրին այս մասին վրայ «Շէրիաթի տրամադրութիւնները եւ օրէնքներու պատրաստութիւնը» վերնագրով յօդուած մը գրած է, այս առթիւ դիտել տալով որ օրէնքներու պատրաստութիւնը միայն իսլամ ժողովրդեան յատուկ չէ, այլ քրիստոնեայ ազգերը շահագրգռող եւ Մակեդոնիոյ մէջ Յոյներու եւ Պուլկարներու միջեւ վէճի նիւթ եղող եկեղեցիներու մասին պատրաստուելիք օրէնքին առթիւ ալ ուշադրութեան առնելու է այս կէտը։ Նաեւ, կ'աւելցնէ յոյն թերթը, աւելի դիւրին պիտի ըլլայ այս խնդրին առթիւ ոչ թէ նոր օրէնք մը պատրաստել, այլ արդէն գտնուած օրէնքներու համեմատ կարեւոր կարգադրութիւնները ի գործ դնել։

ՓՈԹՈՐԻԿԸ

Երէկ կէս օրին բուռն փոթորիկ մը ծագեցաւ Մայրաքաղաքիս մէջ։ Հարաւային հով մը սաստկօրէն կը փչէր, յորդ անձրեւի մը ընկերացուած։ Ժամ մը յետոյ պայծառ արեւ մը ծագեցաւ իբր թէ գարնան մէջ գտնուէինք։

⁂ Անցեալ օրուան փոթորիկին ատեն արկածներ պատահեցան։ Դեսպանատան պահականաւերը, հարաւային հովին չի կրնալով դիմադրել, իրարու զարնուեցան։ Ֆրանսական պահականաւուն մակոյկը Թօփհանէի քարափին զարնուեցաւ. մէջը գտնուողները ազատեցան։ Ռուսական պահականաւուն մակոյկն ալ զարնուեցաւ, բայց մէջը գտնուողները ազատեցան։ Գատը-գիւղի առջեւ գտնուող քանի մը նաւակներ ջախջախուեցան։ Ձկնորսի եօթը նաւակներ Մեծ-Կղզիին առջեւ ընկղմեցան։ Քանի մը նաւամատոյցներու վրայ գտնուած փայտի դէզերը քշուեցան ջուրերէն։ Ցամաքին կապուած շատ մը նաւակներ քշուեցան ալիքներէն։

Փոթորիկին սաստկութենէն փլաւ Հայտար-Փաշայի մէջ հաստատուած անասնաբուժական վարժարանը եւ հինգ հոգի վիրաւորուեցան։

ԱԼԻ ՔԷՄԱԼ ՊԷՅ ԿՈՒԳԱՅ

Իգտամի նախկին խմբագրապետ Ալի Քէմալ պէյ Պոլիս պիտի դառնայ եւ Պատերազմական Ատեանին պիտի ներկայանայ, վստահ՝ անոր արդարադատութեան վրայ։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՇԷՆՔԸ

Երեսփ. Ժողովի նախագահ Ահմէտ Րիզա պէյ ու Մ. եւ Յ. կուսակցութեան նախագահ Խալիլ պէյ, առջի օր, Եպարքոսին հետ խորհրդակցեցան Խորհրդարանի շէնքին համար։ Յիշեալներու կողմէ առաջարկուեցաւ որ Խորհրդարանի ժողովատեղին ըլլայ Սալը-Բազարի պալատը, ուր բնակած է Էտուարտ թագաւորը Պոլիս այցելութեան առթիւ՝ գահաժառանգ եղած ատեն։ Միւս կողմէ ալ կը ծանուցուի որ Եպարքոսը առաջարկած է [illegible] Խորհրդարանը գումարել Միւնիր փաշայի ապարանքին մէջ։

ԲԵՐԱՅԻ ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ

Մայրաքաղաքիս բոլոր թատրոնները կը գոցուին հետզհետէ, հրդեհի դէմ նախազգուշական միջոցներէ զուրկ գտնուելնուն համար։ Թեփէ-Պաշի թատրոնին մէջ ելքի դռներ կը շինուին հրշէջ գունդերու հրամանատար Զէքէնեի փաշայի հրահանգներուն համաձայն։

ՀԱՄԱՃԱՐԱԿՆԵՐԸ

Բերայի Թաղապետութիւնը հրահանգ կարգած էր բոլոր բժիշկներուն՝ իմաց տալ Բերայի թաղերուն մէջ տարափոխիկ հիւանդութեանց դէպքերը մանրամասն պարագաներով, որպէսզի հարկ եղած առողջապահիկ միջոցները ձեռք առնուին։ Հարսանիթէ մեռած տիկին Քուպոյի մահուան հետեւանքով, Բերայի միւթէսարըֆութիւնը հրահանգ ղրկած էր թաղապետութեան՝ այդ կնոջ տունը հականեխել։ Բերայի միւթէսարըֆութիւնը իմանալով որ տարափոխիկ հիւանդութեան հետեւանքով մահ մը պատահած է [illegible] օթէլին մէջ, հականեխել տուած է նոյն օթէլը։ Բերայի թաղերուն աղտոտութեան պատճառաւ Բերայի միւթէսարըֆը հրաւիրած է Զ. Թաղապետութիւնը՝ առողջապահական քննութիւն կատարել բոլոր օթէլներուն, ճաշարաններուն, գործատուններուն, ախոռներուն մէջ, հոգ տանելով որ հականեխուին անոնք։

ՀԱՆՐ. ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆՆԵՐԸ

Կրթական Նախարարութիւնը որոշած է հանրութեան առջեւ բանալ մայրաքաղաքս գտնուող մատենադարանները։ Պայազիտի մատենադարանը, որ բազմաթիւ նոր ու հին հազուագիւտ գրքեր կը պարունակէ, ամէն օր, առաւօտէնէ մինչեւ իրիկուն բաց պիտի ըլլայ։ Միւս մատենադարանները կէս օրէն մինչեւ իրիկուն բաց պիտի գտնուին։ Կրթական Նախարարութիւնը օտար լեզուով շատ մը գրքեր յանձնարարած է, օտար գրքերու մասնաւոր սրահ մը բանալու համար։ Գրացանկեր պիտի պատրաստուին։ Հանրութիւնը պիտի կրնայ գրքեր ալ գնել։

ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏ-ՈՍՏԻԿԱՆ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ

Ելտըզի մէջ հաստատուած ոստիկան զինուորներու վարժարանին դասընթացքը աւարտած են 680 ոստիկան-զինուոր. առնցմէ 16ը որոնք յունարէն լեզուին հմուտ եղողները ղրկուեցան Այվալըգ. Նշանառութեան մէջ յաջողողներէն 100 հատ Այտըն, մէկ մասը ուրիշ նահանգներ և մնացեալն ալ Պոլսոյ զանազան թաղերը ղրկուած են։

ԻՍՄ. ՀԱԳԳԸ ՊԷՅ

Վիեննայի օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդ և ազատութեան հերոս Հազարապետ Իսմայիլ Հագգը պէյ, աւջի օր մայրաքաղաքս ժամանեց։

ՇԷՎՔԷԹ ՓԱՇԱ ԵՒ ԶԻՆ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Պատերազմ. նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշա աւջի գիշեր ժամը չորսին Բանկալթիի զինուորական վարժարանը երթալով դպրոցին ամէն կողմը այցելեց և վարժարանին տղոց ու հաստատութեան հիւանդանոցին մէջ պատսպարուող հիւանդ աշակերտներուն հանգստութեան համար կարգ մը հրամաններ տուաւ։ Ցիշեալ վարժարանին չրջանաւարտ կարգի աշակերտները գալ չաբթու Մասլագի կողմերը բանակեալ պիտի կազմեն և տասը օրի չափ հոն պիտի բնակին։ Աշակերտները ցերեկները թնդանօթաձգութեան փորձեր պիտի կատարեն, իսկ գիշերները ապահովութեան միջոցներու գործնական փորձերով պիտի զբաղին։

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՏՆՕՐԷՆԸ

Ընդ. ապահովութեան տնօրէն Խալիլ պէյ որ եւրոպական պետութիւններու ոստիկանական կազմը քննելու համար կը ճամբորդէ, Համ հասեր և տեղւոյն ապահովութեան տնօրէն Պ. Լէօն Նարտիի հետ տեսակցեր է։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՂ ԴՐԱՄԱՐԿՂԸ

Այսօրերս եթէ ոչ մարդիկ, գոնէ դրամարկղներ սկսան ապահով կերպով... ճամբորդել։ Դրամարկղի մը ապահով փոխադրութիւնը կը հասկնայինք բայց ճամբորդութիւնը ո՛չ։ Բայց իրողութիւնը մի՛շտ իրողութիւն է։ Անցեալ օր Եէնի-Ճամիի չրջակաները ուսկանի վաճառականութեամբ զբաղող Օրթագիւղցի Ցարութիւն անուն հայուն դրամարկղը որ Թաշ խանի մէջ կը գտնուէր... գողցուեր է։ Դրամարկղին մէջ 200 ոսկի պատրաստ և արժեթուղթեր կը գտնուէին եղեր։ Գողերը դրամարկղին պարունակութիւնը առնելէ վերջ, պարապ դրամարկղը Բերա Բալաթի ետեւ կողմը գտնուող գերեզմանատան մէջ կը ձգեն։ Այս արտասովոր գողութեան հեղինակները ոստիկանութեան կողմէ կը փնտռուին։ Սէտայի Միլլէթ, լուրը տալէ վերջ հետեւեալը կ'աւելցնէ. «Դրամարկղը Եէնի-Ճամիէն ճամբայ կելլէ.. Ուն-Գաբանի կամուրջէն և կամ նաւակ նստելով... գիմաց կ'անցնի. զառիվերէն դէպի Բերա կը մագլցի. մէջի դրամները կ'առնուին և պարապ դրամարկղը Բերա Բալաթի ետեւ կը պահուի և այս ամէնը ոչ ոք կը տեսնէ։ Խնդիրը գողութեան վրայ չէ, այլ խնդրին բուն նկատելի մասը այս է որ դրամարկղը գիշերանց տեղէն կը վերցուի և գաղտնի տեղ մը կը պահուի. դժբախտաբար դրամարկղը Ընդհ. Ապահովութեան տնօրէնութեան պաշտօնատան և կամ Կալաթա Սէրայի առջեւէն չէ անցեր եթէ ոչ չուտով կը... գտնուէր։ Այս տեսակ դէպքեր ընդհ. ապահովութեան տնօրէն Խալիլ պէյը փնտռել կուտան։ Այլեւս հասկցուեցաւ որ այս տեսակ... եղական դէպքերու առաջքը առնելու համար Խալիլ պէյի վերադարձին սպասելէ զատ ուրիշ ճար չունինք...»։

ՀԱՆՐ. ԲԱՐՈՅԱԿԱՆԸ

Հանրատուն բանեցնող տասնըհինգի չափ անձեր, որոնք կարգ մը անմեղ կիներ խաբելով անբարոյականութեան կը մղէին Պէյրութ պիտի աքսորուին ոստիկանութեան կողմէ։

⁂ Ասկէ առաջ ոստիկանութիւնը արգիլած էր 25 տարեկանէ վար քէլլաֆներ չգործածել բաղնիքներուն մէջ։ Ընդհ. Ապահովութեան տնօրէնութիւնը այս չաբթու քննութիւն մը կատարելով Պոլսոյ մէկ քանի բաղնիքներուն մէջ, 15—20 տարու երեսունի չափ քէլլաֆներ գտած է։ Դատական հետապնդում եղած է բաղնետէրներուն դէմ, իսկ քէլլաֆները ղրկուած են իրենց ծննդավայրերը՝ չդառնալու համար։

⁂ Աւստրիահունգարական հիւպատոսարանի դիմումին վրայ, ընդհ. ապահովութեան տնօրէնութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք կ'առնէ կիները անբարոյականութեան մղողներուն դէմ։ Քանի մը հիւպատոսարաններու հետ համաձայնելէ յետոյ, խուզարկութիւններ կատարուած են քանի մը վատահամբաւ տուներու մէջ։

⁂ Էզպէքիյէի (Գահիրէ) Ոճրագործ ատեանը վեց ամիս տաժանակիր աշխատութեան, 30 ոսկի երաշխաւորութեան և 200 ոսկի տուգանքի դատապարտած է եգիպտական 6րդ. զօրագունդի Միւլազիմը Վիվէլ Ահմէտ էֆ. Զաքէն, որ Վայիրի թաղին բնակիչներէն բարձրաստիճան օտարի մը կնոջ հետ չնութեան յանցանքին մէջ բռնուած է։

ԶԵՂԾՈՒՄ

Կէլիպոլիի Օսմ. նամակատան պաշտօնեայ Ահմէտ պէյ կլորիկ գումար մը գրպանելով կծիկը դրած է։ Կը կարծուի թէ Օտեսա փախած է։

ՃԱՐՊԻԿ ՔՍԱԿԱՀԱՏԸ

Աւջի իրիկուն, ժամը կէսին առանձնները, քսակահատ մը, Սըլանիտրի աղէ, Հելլէնական դեսպանատան քարտուղար Պ. Մավրիտէսի կնոջ դրամապանակը չորթեց։ Տիկինը խելոյն բռնեց քսակահատին օձիքէն և ոստիկան մը կանչելով անոր յանձնեց ճարպիկ քսակահատը։

ՓԱԽՈՒՍՏ

Տասնըհինգ բանտարկեալներ, որոնց մէջ կը գտնուէր հռչակաւոր հրոսակապետ Սիմօն, Սէրէզէն կառախումբով Սելանիկ տարուած ատեննին, Սարիսէլի մէջ վագոններէն վար ցատկելով խոյս տուած են։

ԴԱՏԱՐԱՆԷ-ԴԱՏԱՐԱՆ

Իրենց խռովարար ընթացքին հետեւանքով ասկէ առաջ ձերբակալուած էին հելլէնահպատակ Տիմիթրի, Անտոնթաս, Նիքօլի, Ֆիլիպ, Եօրկի և Քօսթի անուն անձերը։ Եղեռնադատ Ատեանը նկատելով որ ասոնց դատերուն քննութիւնը կը վերաբերի Պատ. Ատեանին, անոր ղրկած էր։ Պատերազմական Ատեանը իր կարգին նկատելով որ այս անձերուն դատը Եղեռնադատ Ատեանին կը վերաբերի, թուղթերը կը ղրկէ նոյն դատարանին։ Եղեռնադատ Ատեանը դարձեալ իր նախորդ որոշման վրայ պնդելով, թուղթերը նոյնութեամբ կը վերադարձնէ Պատերազմ. Ատեանին։

ԱՔԱՂԱՂԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ

Թաթարները սովորութիւն ունին եղեր հարսնիքի ատեն մէջտեղը աքաղաղ մը դնել և զայն յափշտակողին նուէր մը տալ։ Աւջի գիշեր Սարը Կիւզէլի մէջ Թաթարները հարսնիքի մը ատեն ըստ սովորութեան աքաղաղ մը մէջտեղ կը դնեն և աքաղաղը յափշտակելու ելած ատեննին վէճ մը կը ծագի հարսնեւորներու միջեւ և հետեւանքը սա կ'ըլլայ որ Տիքէճի Օսման անուն անձ մը մարմինոյն մէկ քանի կողմերէն բաւական ծանր վէրքեր կը ստանայ։ Ոստիկանութիւնը կը ձերբակալէ... հարսնեւորները։

ՓԱԽՍՏԵԱՆ ՄԸ

Շամցի Սալիտ անուն անձ մը Պատերազմ. Ատեանին որոշումով Շամ աքսորուելէ յետոյ անցեալ օր յաջողեր էր Պոլիս վերադառնալ։ Ոստիկանութիւնը ճանչնալով ձերբակալեց և դարձեալ աքսորեց։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԶԱՏ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Թելագրական լուր մը կը հասնի... Մարօքէն։ Ցայտնի է թէ Մարօք այն իսլամական երկիրն է, ուր խռովութիւնները պակաս չեն։ Հոն ալ, ինչպէս երբեմն Թուրքիոյ մէջ, կեանքերը և ստացուածքները թելի վրայ են. Քէֆիրներն ուզած ատենը Մարօքցիք կ'իյնան խաղաղ բնակչութեանց վրայ, կը թալլեն, կը սպաննեն, կը քանդեն։ Աւերառու և արիւնկըզակ ցեղ մը։ Անցեալ տարի Քազապլանքայի մէջ ատանկ բան մը ըրին. պատիժը չուտ հասաւ սակայն, որովհետեւ անոնց հարուածներուն ենթական ոչ թէ անտէրունչ Հայն է հոն, այլ եւրոպացին, որուն հոգին և մալնումիւլքը անհունապէս աւելի թանկագին են քան մեզի պէս խեղճերունը։ Ֆրանսա հզօր բանակներ տեղափոխեց մարօքեան հողը ու պատուհասեց ըմբոստ և աւերառու ցեղերը։ Շատ արիւն թափեցաւ։ Մարօքցիք, պարտուած, հըպատակութիւն յայտնեցին։ Զօրքերը ետ քաշուեցան։ Սակայն, խնդիրը այսչափով չլմնցաւ. վնասուած եւրոպացիներ կային. պէտք էր հատուցանել անոնց վնասները. հետեւապէս Ցանձնաժողով մը կազմուեցաւ վնասուածներուն ցանկը պատրաստելու և տրուելիք տուգանքներուն քանակութիւնը որոշելու համար։ Այդ գործը եղած լմնցած է հիմակ։ 13,069,642 ֆր.ի վիթխարի գումարը յատկացուած է այդ նպատակին համար։ Պահանջուած գումարը ասոր կրկինն էր գրեթէ, 26,473,366 ֆրանք։ Վերոյիշեալ գումարին մէկ միլիոն 877,000 ֆրանքը պիտի բաժնուի 208 Ֆրանսացիներու, 2,538,000 ֆր.ը 306 Սպանիացիներու, 1,297,000 ֆր.ը 136 Գերմանացիներու և 1,748,000 ֆր.ը 102 Անգլիացիներու. ընդամէնը 3506 անձինք հատուցում պահանջած էին։

Այս միլիոնները երազել կուտան ինծի։ Եւ կը մտածեմ թէ ինչո՞ւ համար աշխարհիս այս ինչ կէտին վրայ նոյնպէս վնասուած կամ կողոպտուած մարդիկ երջանկութիւնը կ'ունենան վերջ ի վերջոյ իրենց կորուստներուն փոխարժէքը, և նոյն իսկ աւելին, ստանալու, և այդ միեւնոյն աշխարհին այն ինչ կէտին վրայ կողոպտուած ուրիշ մարդիկ իրենց անհաշուելի կորուստներուն փոխարէն մէկ կուտ չեն ստանար իբրեւ հատուցում։ Այդ ուրիշ մարդիկները մենք՝ խեղճ Հայերս ենք, որ օր մը օրանց վնասի հատուցման երեսը չտեսանք վերջին քսանամեայ չրջանին մեր կրած անհամար կորուստներուն համար։ Ի՞նչ է արդեօք մեր յանցանքը։ Մենք ալ մարդ չե՞նք։ Եթէ կողոպտուիլը պակասութիւն մըն է, ինչո՞ւ սա Մարօքի եւրոպացիները սանդիմը սանդրմէն իրենցմէ կողոպտուածներուն փոխարժէքը կ'ստանան։ Բայց այդ զոհերը տէրեր ունին, պաշտպաններ ունին, արդարամիտ ու խղճամիտ վերակացուներ ունին,—իրենց պատկանած կառավարութիւնները,—որո՛նք կը հոգան իրենց հպատակներուն։ Մե՛նք ի՞նչ ունինք։ Աւջի ռէժիմին ատենը Համիտ մը ունէինք, որ ոչ միայն մալերնիս, այլ հոգինիս ալ կ'առնէր։ Հիմակ սահմանադրական կառավարութիւն մը ունինք։ Կարելի է արդեօք հարցնել թէ ա՞ն ինչ կերպով մեզի վերադարձնեց հարիւրերորդ մասն իսկ այն վնասներուն զոր կրեցինք Կիլիկիոյ մէջ։

ԵՐՈՒԽԱՆ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Ազգ. Վարչութեան ատենապետ Մանուկ էֆ. Ազարեան և անդամներէն Արամ էֆ. Հալաճեան աւջի օր Բ. Դուռ երթալով Եպարքոս Հագգը փաշայի և Ներքին գործոց նախարար Թալէաթ պէյի հետ երկար տեսակցութիւններ ունեցան Դուրեան Ս. Պատրիարքին հրաժարականին տեղի տուող պատճառներուն մասին տեղեկութիւններ տալու և գոհացում խնդրելու համար։

Հագգը փաշա յոյս յայտնեց որ քիչ ատենէն այս խնդիրը պիտի լուծուի և Ս. Պատրիարքը իր հրաժարականը ետ պիտի առնէ, որովհետեւ կառավարութիւնը ընդունած է կարգ մը պահանջներ որոնց գոհացում պիտի տայ անմիջապէս։

Վարչապետը և Ներքին գործոց նախարարը տեղեկութիւններ տուին ընդունուած պահանջումներուն մասին։

Խառն Ժողովը երէկ նիստ գումարեց Գատըգիւղ, Դուրեան Ս.ի բնակարանը, լսելու համար կառավարութեան կողմէ Ազգ. վարչութեան ներկայացուցիչներուն եղած յայտարարութիւնները։ Ժողովը սկսաւ ժամը 6ին և վերջացաւ 11ին, խիստ յուզումնալից և երկար վիճաբանութիւններէ ու խորհրդակցութիւններէ յետոյ։ Ազարեան և Հալաճեան էֆ.ները տեղեկութիւններ տուին Վարչապետին և Ներքին գործոց նախարարին հետ իրենց տեսակցութեանց արդիւնքին մասին։ Կառավարութիւնը խոստացած է Ատանայի աղէտին առթիւ հետեւեալ գոհացումները տալ տեղւոյն ժողովուրդին, որոնցմով Ս. Պատրիարքը պիտի կրնայ եղեր գոհանալ և իր աթոռը վերադառնալ.

1. Կառավարութիւնը, Պատրիարքարանի հսկողութեան և մատակարարութեան ներքև, և հինգ տարուան համար, 10,000 ոսկի պիտի յատկացնէ Ատանայի և Հալէպի նահանգին մէջ գտնուող որբերը պատսպարելու, կերակրելու և կրթելու համար որբանոցներու և դպրոցներու մէջ։

2. Նոյնպէս, դարձեալ Պատրիարքարանի հսկողութեան և մատակարարութեան ներքև, և 5 տարուան համար, տարեկան 12,000 ոսկի պիտի յատկացուի արկածեալ նահանգներուն մէջ գտնուող այրիներուն օգնելու, անոնց համար աշխատանոցներ բանալով գործ հայթայթելու համար։

3. Բոլոր այրած եկեղեցիներն ու դպրոցները պիտի վերաշինուին, կառավարութեան ծախքով։

4. Դէպքին միջոցին յարձակող և մեռնողներու թողած բոլոր հողերն ու կալուածները, մինչև իսկ եթէ մահլիւլ գացած ըլլան, պիտի արձանագրուին մեռնողներու կարօտ ազգականներուն անունով. իսկ մօտաւոր կամ հեռաւոր ազգական չունեցողներունը՝ ազգին,

5. Բոլոր յանցաւորներուն ընդհանուր ներում պիտի չնորհուի...։

Ժողովականները քիչ չատ համակերպութեամբ լսեցին նախորդ չորս որոշումները, և տրուած գոհացումը բաւարար կամ անբաւական նկատեցին, սակայն իրենց համար բոլորովին անհասկնալի և անընդունելի երեւցաւ այս վերջին խոստումը՝ այսինքն ընդհանուր ներում բացատրութիւնը։ Կառավարութիւնը կ'ըսէ թէ այն քանի մը գլխաւոր պաշտօնատարներէն զատ որոնք արդէն ամբաստանուած են, որոշած է թէ՝ հայ և թէ թուրք բոլոր ամբաստանեալներուն ընդհ. ներում չնորհել, մինչդեռ Ս. Պատրիարքին պահանջը անմեղ Հայերուն չկախուիլն ու չդատապարտուիլն էր։ Բայց Նախարարաց Խորհրդոյ այս որոշմամբ 5 յանցաւոր հայերու հետ 50000ալ յանցաւոր թուրքեր անմեղ պիտի հռչակուին թերեւս։

Խնդիրը կատարելապէս լուսաբանելու և կառավարութեան վերջնական տրամադրութիւնը հասկնալու համար ժողովին կողմէ ժամանաւոր պատուիրակութիւն մը այսօր Հագգը փաշայի և Ներքին գործոց նախարար Թալէաթ պէյի պիտի դիմէ։

Այդ պատուիրակութեան անդամ կարգուեցան Տ. Հմայեակ եպիսկ. Դիմաքսեան, Տ. Գնէլ Ծ. վրդ. Գալէմքեարեան, Տ. Ղեւոնդ Ծ. վրդ. Դուրեան, Տօքթ. Նազարէթ էֆ. Տաղաւարեան, Ցակոբ էֆ. Պօյաճեան, Արամ էֆ. Հալաճեան և Ցակոբ էֆ, Պահրի։ Այս վերջին երկուքը թէեւ հրաժարեցան, սակայն յետոյ խոստացան ընկերանալ պատուիրակութեան։ Վարչապետէն և Ներքին գործոց նախարարէն ստացուած պատասխանը խորհրդակցութեան առարկայ պիտի ըլլայ Բշ. գիշերուան Խառն Ժողովին մէջ և արդիւնքը պիտի հաղորդուի Ս. Պատրիարք Հօր։ Ուրբաթ օր Խառն Ժողովը դարձեալ պիտի զբաղի այս խնդրով, սակայն վերջնական լուծումը պիտի թողուի Ազգ. Ժողովին։

* * *

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅԵՐՈՒ ԲՈՂՈՔԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս մէկ քանի անգամներ գրեցինք, Ամերիկայի կառավարութիւնը, այդ երկրին մէջ հաստատուած կարգ մը ազգերու կը զլանայ քաղաքացիական իրաւունք տալ։ Այսպէս Հայերն ալ կ'ուզէ զրկել այդ իրաւունքէն սա առարկութիւնով թէ՝ քանի որ Թուրքիացի են, հետեւաբար Մոնկոլեան ցեղէ՛ են։ Արդ. Ամերիկահայ գաղթականութիւնը այս անհեթեթ և նախապաշարեալ որոշման դէմ կռուելու և ամէն միջոցներ ձեռք առնելու համար կազմեր է Մասնախումբ մը իրաւագէտ եւ կարող Հայերէ։ Ահա՛ այս մասնախումբն է որ հետեւեալ կոչը ուղղած է Ամերիկահայ գործաւորներուն որպէս զի իրենց կարգին նիւթապէս օժանդակեն։

«Սիրելի Հայրենակիցներ,

«Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Կառավարութեան Գաղթականական և Աշխատութեան Վարչութեան այն անհեթեթ և նախապաշարեալ որոշումը, որով կ'արգիլուի հայերուն Ամերիկեան քաղաքացի ըլլալու անբռնաբարելի իրաւունքը, անտարակոյս ձեզի ալ պատճառած է բուռն զայրոյթ, ինչպէս որ, անիկա ցնցեր է Ատլանդեանէն մինչեւ Խաղաղականի եզերքները ցրուած բոլոր հայ գաղութները։ Նիւ Ճըրզի եւ Նիւ Եօրքի տասնեակէ մը աւելի ազգային և բարեսիրական զանազան կազմակերպութիւնները նկատելով խնդրոյն չափազանց լրջութիւնը և նկատելով որ, առանց ժամավաճառութեան անհրաժեշտ է գործնական քայլեր առնել՝ պայքարելու համար այս նախատինքին դէմ, որ կը փակցնէր բոլոր Հայութեան ճակատին, Ընդհ. Պատգամաւորական Ժողով մը սարքեցին իրենց լիազօր ներկայացուցիչներէն, խորհրդակցելու համար հաւաքական ուժին եւ ազդեցիկ գործունէութեան մը մասին։ Հաճոյքով կը հաղորդենք թէ այդ պատգամաւորական ժողովը արդէն քանիցս կազմեր է խորհրդակցական ժողովներ և իր մէջէն ընտրեր է գործադիր մարմին մը, որ ձեռնարկեր է լուրջ և արդիւնաւոր միջոցներով կարելին ընելու և իրաւագիտական փաստերով չեղեալ սեպել տալու համար Գաղթ. վարչութեան այդ նախապաշարեալ որոշումը։ Սիրելի հայրենակիցներ, որպէս զի Ցանձնախումբս և պատգամաւորական ժողովը իրապէս կարենան արդիւնաւոր քայլեր առնել, ստիպողական կերպով կը կարօտին նիւթական օժանդակութեան, ուստի կը խնդրենք որ յանուն և ի պաշտպանութիւն ցեղային պատւին փութացնէք Ձեր ներած բոլոր միջոցներով ընդհ. հանգանակութեան մը ձեռնարկել և արդիւնքը փութով ղրկել մեր ընդհ. գանձապահին։»

ՏԷՕՐԹ-ԵՕԼԻ ՎԻՃԱԿԸ

Տէօրթ-Եօլէն (Ջէք-Մէրզմէն) հասած նամակներ կը տեղեկացնեն թէ չրջակայ Օճագլը, Խօզէրլի, Նաճարլը և ուրիշ գիւղերէն 6-7000 երկսեռ անպատսպար ու անապաւէն անձեր հոն լեցուած են և նպաստ կը խնդրեն իրենց թշուառութիւնը ամոքելու համար։ Ատանայի երեւելիներէն Ցարութիւն էֆ. Ներսէսեան և Զաքարիա էֆ. Բէլթէքեան, որոնք գէ. օր կը մեկնին մայրաքաղաքէս, երէկ Գատըգիւղ, Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանը երթալով, Խառն Ժողովոյ անդամներուն յայտնեցին Տէօրթ-Եօլի չրջակայ գիւղերու ժողովուրդին աննախանձելի կացութեան մասին իրենց ստացած մասնաւոր տեղեկութիւնները, փութով նպաստ և օգնութիւն խնդրելով։

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՏԱՆԱՅԻ

Ամերիկայի Ատանայի որբախնամ Ընկերութիւնը Ամերիկայի գործաւորներու միահամուռ գործակցութեան կոչ մը ուղղած է, ներկայացնելով Կիլիկիոյ աղէտին ահաւորութիւնը և 25,000 Հայ աշխատաւորներու սպանութեամբ անօգնական, մերկ և անօթի մնացած 6000ի չափ անչափահաս որբերուն ծնողական գուրգուրանքէ և հոգածութենէ զուրկ փողոցէ փողոց թափառելով պատառ մը չոր հաց աղերսելը։ «Այսօր, կ'ըսէ այդ կոչը, այդ 6000 անմեղ որբերը պիտի փճանան գոյութեան անեղ պայքարին մէջ, եթէ իրենց արենակիցները, ո՛ւր որ ալ գտնուին, օգնութեան ձեռք չի կարկառեն իրենց»։ Այս Ընկերութիւնը այժմ որդեգրած է երկու որբ և յոյս ունի որ հեռուհետէ աւելի լայն սահմանի մը մէջ պիտի կարենայ օգտակար ըլլալ Ատանայի որբախնամ գործին։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԱՐԿԱԾԵԱԼՆԵՐԸ ԵՒ ՄԱՀԼԻՒԼԻ ԽՆԴԻՐԸ

Տէֆթէրխանէի վարչութեան կողմէ Բ. Դրան յղուեցաւ օրինագիծ մը, որուն համաձայն, Ջարդուածներուն և կախուածներուն գոյքերը և հողերը մահլիւլ չպիտի երթան, այլ իրենց մօտաւոր ազգականներուն պիտի փոխանցուին, եթէ ուղղակի ժառանգորդ չունենան։ Իսկ բնաւ ժառանգորդ չունեցողներուն գոյքերը և հողերը իրենց պատկանած ազգին պիտի յանձնուին։ Նոյնպէս առանց ծախքի, անոնք մնացողներուն վրայ պիտի փոխանցուին կալուածներն ու հողերը։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԿԱՐՕՏԵԱԼՆԵՐԸ

Նպաստաբաշխ յանձնաժողովները իրենց աշխատութիւնները աւարտելու վրայ են։ Վերջին քսան հազար ոսկիի նպաստը արկածեալ վաճառականներու տրամադրութեան տակ դրուած է։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մեր չնորհակալութիւնը կը յայտնենք Թիֆլիզի Մշակ օրաթերթին և Գահիրէի Արօսլոյս շաբաթաթերթին, որոնք իրենց վերջին թիւերով ծանուցած էին Արեւելքի վերաելումը։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ

Սօֆիայի Թերթերը Լօնտրայէն քաղուած հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակեն Ցունուար 12 թիւով։

«Պուլկարիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւնները ձգտուած եւ երկու կողմերու միջեւ անվստահութիւն յառաջ եկած ըլլալուն հետեւանքով Թուրքիոյ զինուորական չրջանակները ազդու դիմումներ ըրած են Մուսթաֆա Փաշայի զինուորական ուժերը ամրացնելու համար։ Միւս սահմանագլուխներն ալ չորս հինգ պատիկ աւելի պաշտպանուած են։ Էտիրնէի ամբողջ զօրաբաժինը երկու երեք օրէ ի վեր չարունակ պատրաստութիւն կը տեսնէ։ Բոլոր զինուորներուն պատերազմական փամփուշտ բաժնուած է։ Այս կարգի պարագայ մըն ալ տեղի ունեցած է Պուլկարիոյ անկախութեան հռչակումէն յետոյ Թունճայի 8րդ զօրաբաժնին պատրաստման ատեն։»

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆ

Թէրճիմանը հրատարակելով Լա Թիւրքիի տուած այն լուրը թէ՝ մէկ քանի օրէ ի վեր պատերազմական պաշտօնատան մէջ անսովոր գործունէութիւն մը կը տիրէ, իր կողմէն կը հրատարակէ հետեւեալ մասնաւոր տեղեկութիւնը. «մէկ քանի գիշերներէ ի վեր պատերազմ. նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշա իր պաշտօնատան մէջ կը մնայ և օսմ. բանակին կատարելագործութեան ու յառաջդիմութեան եղանակները կ'ուսումնասիրէ»։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Broosnu կ'ըսէ թէ ընդհանուր խաղաղութեան վրդովումը հաւանական ըլլալով Թուրքիա մեծ քանակութեամբ ռազմամթերք յանձնարարած է և Ռումէլիի Նահանգներուն մէջ պատերազմական պատրաստութիւններ փութով տեսնելու համար հարկ եղած հրամանները տուած է։ Այս պատրաստութիւնները ընելու պէտք տեսնուած է, Պուլկարիոյ վերջին ընթացքին և ուրիշ տէրութեանց հետ կնքելիք հաւանական համաձայնութեան պատճառաւ։ Նոյն թերթը Սօֆիայի թերթերէն առնելով կ'աւելցնէ թէ՝ Թուրքօ-պուլկար սահմանագլուխի դէպքը մտահոգութիւն պատճառած է Կ. Պոլսոյ քաղաքական չրջանակներուն մէջ։ Բ. Դուռը այս գործին կարեւորութիւն տալով, պատասխանատուութիւնը պուլկարներուն կը վերագրէ և միւս կողմէ կը պահանջէ որ այս կարգի խնդիրներ պատահած ատեն սահմանագլուխները ճշդուին։

Պուլկար լրագիրներու բաժին նայելով, սահմանագլուխը ճշդելու խնդիրը վնասակար պիտի ըլլայ պուլկարներուն, որովհետեւ Բ. Դուռը կ'ուզէ կարգ մը ռազմագիտական կարեւոր կէտեր առնել։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՎԱՐԿ

Ելեւմտական պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ քննելու համար պատերազմական և ծովային նախարարութեանց կողմէ պահանջուած արտասովոր վարկերը։ Այս յանձնաժողովին կը մասնակցին նաեւ Ելեւմտական բարենորոգումներու յանձնաժողովին անդամներէն ոմանք։

ԲԱՐԻԶԻ ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆԸ ԵՏ ԿԸ ԿԱՆՉՈՒԻ

Թունուզի խնդիրը կարգադրելէ ետքը Բարիզի օսմ. դեսպան Նաում փաշա ետ կանչուելով հանգստեան պիտի կոչուի։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԲԱՆԱԿԸ

Պուլկար բանակին բարենորոգմանց օրինագիծը Ֆէրտինանտ թագաւորին կողմէ հաստատուեր է։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՍԷԼԱՄԼԸՔԸ

Սէլամլըքի արարողութիւնը երէկ տեղի ունեցաւ Տօլմապաղչէի Վալիտէ մզկիթին մէջ։ Ներկայ էին պատերազմական, ծովային, էվգաֆի նախարարները, Ա. զօրաբանակի հրամանատարը, Բերայի կառավարիչը և այս միջոցիս մայրաքաղաքս գտնուող Հնդկաստանի Հայտէրապատի դատաւոր Համիտէտտին էֆ.։ Սէլամլըքի ներկայ գտնուող քաղաքապետական ընդհ. ժողովի անդամները, ինչպէս նաև Հնդկաստանցիները կայս. մեծարանքներու արժանացան։ Սուլթանը յետոյ զբօսական պտոյտ մը կատարեց դէպի Պալմօնճի Չիֆթլիկ։

ԷՏԻՐՆԷԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Էտիրնէի Կուսակալ Ատիֆ պէյ երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ

Հայտար փաշայի մէջ հաստատուած վարժարանին չէնքը մասամբ փլած ըլլալուն հետեւանքով, կրթական նախարարութիւնը որոշած է դպրոցական չէնքերը քննութեան ենթարկել։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԶՕՐՔԵՐՈՒ ՑԱՒԵԼՈՒՄ

Նաւային զինուորներու թիւը պիտի աւելցուի, ծովային նախարարութեան որոշումով։

ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏՆԵՐԸ

Ծովային նախարարութիւնը կրթական նախարարութենէն ուզած է նոր չինուելիք բոլոր նաւահանգիստներուն յատակագիծերը։ Ծովային պաշտօնատունը խորհրդակցութիւններ պիտի կատարէ այդ նաւահանգիստներու մասին։

Ս. ՍԱՊԱՀ-ԳԻՒԼԵԱՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔՆԵՐ

ՊԵՐԱ, Եսայեան վարժարանի մէջ, երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերին, երեկոյեան ժամը 2ին (Ը. Թ.)։ Ա. դասախօսութիւնը տեղի կ'ունենայ երկուշաբթի, Ցունուարի 18-ին։

ԳՈՒՄ-ԳԱՓՈՒ.— Ցառաջդիմ. ակումբին մէջ, երեքշաբթի և ուրբաթ, երեկոյեան ժամը 2ին (Ը. Թ.)։

ՍԿԻՒՏԱՐ.— Սէլամսըզ, Ս. Խաչի վարժարան, կիրակի օրերին, ժամը 8-ին (Ը. Թ.) Ա. դասախօսութիւնը այս կիրակի Ցունուար 17-ին։

Կը դասախօսէ=Քաղաքատնտեսութիւն, Ժամանակակից Պատմութիւն և Սահմանադրական իրաւունք։

Դասընթացքները դիւրամատչելի են։ Արձանագրուիլ ցանկացողները դիմելու են վերոգրեալ հասցէներին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՑՈՒՄ,		15/28 Ցուն.
Օսմ. միացեալ բացուեցաւ ղրշ.		103—29
» » վար գին		103—23
» » բարձր գին		103—29½
» » գոցուեցաւ		103—23½
Ռում. Երկ. բացուեցաւ	Ֆր.	215—87
» » վար գին	»	215—
» » բարձր գին	»	216—37
» » գոցուեցաւ	»	215—50
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ	»	8—37
» Ժուխանա	»	4—37
Օսմ. Ապահ. ընկ.	Լ. Օ.	4—37
Շիրքէթի Խայրիյէ	»	39—
» » Օսման.	»	1—10
Գրէտի Ֆոնս. Էժիբթ. հին	Ֆր.	324.50
» » » նոր	»	265.50
Թրանվայ	»	76.50
Զարթրէդ	»	41.50
Կ. Պոլսոյ քարափ	»	437—
Պանգ. Օթթօմ.	Լ. Օ.	20—25
Օսմ. ծխախոտի ընկ.	»	17—25
Օսխանթալ քարբէթ.	»	11—80

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵԾ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ
ԹԻՒ 16
ՂԱԼԱԹԻԱ
ՄԵԾ ԶԵՂՉ
ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ԶԳԵՍՏՆԵՐՈՒ
ԳՆԻՆ ՎՐԱՅ
ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԹԻՒ
20—2

THE GLOBE TROTTER SHOE

ԼԱՒԱԳՈՅՆ
ԿՕՇԻԿՆԵՐԸ,
ԱՐԱՆՑ,
ԿԱՆԱՆՑ
ԵՒ
ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ
ԿԸ
ԳՏՆՈՒԻՆ
ԹԻՓԹԻՆԿ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ՂԱԼԱԹԻԱ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

11,000,000 օսմ. ոսկի կամ

250,000,000 ֆրանք դրամագլխով

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Լոնտոն
ԳՈՐԾԱՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Ինէյի Հան
[illegible]՝ Բերա, Շիշլի? [illegible] Թ. 387

[illegible] ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պասրա, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմունի, Գոնիա, Տէտէ Աղաճ, Էսկիշէհիր, Երուսաղէմ, Գամաքեա, Գահիրէ, Լաթաքիա, Լիմասօլ, Գոնիէ, Մէրսին, Միթիլէն, Մանիսա, Նիկոսիա, Ռոտոս, Բոր-Սայիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլի եւ Սկիւտար։

Որոշեալ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով (գոնթ-գուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (պոլիչա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրդիններ կու տայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրոններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, առեւտրական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի, պահպանման փոքր վարձքի մը փոխարէն, ամէն տեսակ արժեթուղթեր, ոսկեղէն կամ արծաթ, ադամանդ կամ կրագիր։ Արժեթուղթերը կը պահուին Պանքային արկղատուներուն մէջ հաստատուած մասնաւորապէս շինուած նկուղներու մէջ (պեթոնով եւ մետաղեայ ամրացուած), որոնք կատարեալ ապահովութիւն կ'ընծայեն։ Ընդունագիր մը կը յանձնէ, որուն մէջ նշանակուած են վիճակահանութեանց մէջ ելած թիւերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան պահպանութեան կը գանձէ, աւանդ մնացած արժեթուղթերուն կտրոնները, Կ. Պոլսոյ մէջ վճարելի։ Արտասահմանի մէջ գանձելի կտրոններուն համար չափաւոր միջնորդչէք մը կ'առնուի եւ օրուան փոխանակագինին համեմատ։ Անոր տէրերը հաշուոյն կ'անցուի պայմանաժամի կամ գանձման օրուան փոխանակագինով։

Ժամանակին գանձելու համար՝ աւանդ դրուած արժեթուղթերուն կտրոնները պայմանաժամէն 20 օր առաջ կը կտրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր աւանդ արժեթուղթեր կ'ընդունի նաեւ իր արտասահմանի գործակալութեանց մէջ՝ Լոնտոն ու Փարիզ, իր գլխաւոր մասնաճիւղերուն մէջ՝ Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Իզմիր, Պէյրութ, եւայլն, ինչպէս նաեւ իր գլխաւոր թղթակիցներուն մօտ՝ Աթէնք, Պէրլին, Պրիւքսէլ, Համպուրգ, Վիեննա, եւայլն։ Ծախսերնուն որդիները աւանդատուներուն տրամադրութեան տակ դրուած է, կամ իր հաշուոյն անցուած, Կ. Պոլսոյ մէջ։ Այն յաճախորդները, որոնց արժեթուղթերը ի պահ դրուած են, կրնան իրենց խնդրանքին վրայ, գանձուած տոկոսին առնել կամ իրենց հաշուէն դրկել տալ։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը կատարէ առեւտրական հրամաններ մեր եւ օտար հրապարակներու վրայ. գնում եւ վաճառում կը կատարէ կանխիկ կամ պայմանաժամով։ Հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ, օրուան գնով, կարգ մը արժեթուղթեր, ինչպէս Ռումելիի երկաթուղիի, Եգիպտական Քրէտի Ֆոնսիէի Օսմանեան [illegible]. Պանքային պարտաթուղթերը, Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան, եւայլն բաժնեթուղթերը։ Անմիջական կերպով յանձնելի են այս արժեթուղթերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը տրամադրէ արժեթուղթերու վրայ ամէն գործառնութիւններ. փոխանակում, կտրոններու նորոգում, եւլն., մասնաւոր տեղեկագիր մը համաձայն։ Օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւն կ'ընէ հաշուընթացով եւ շատ չափաւոր պայմաններով։ Իրենց պայմանաժամէն առաջ կը զեղչէ կարգ մը օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու կտրոններ։ Իր գանձատուներուն մէջ գանձուած արժեթուղթերուն կտրոնները կը վճարէ, առանց միջնորդչէքի, ինչպէս 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերու, 1901-1905ի 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերուն եւ Պէյրութի Նաւահանգստին 6% փոխառութեան պարտաթուղթերուն կտրոնները։

Օսմ. Կայս. Պանքան բաժին մը հաստատած է՝ Սակարանի արժեթուղթերուն վրայ տեղեկութիւններ տալու, որոնք Սակարանին մէջ ընդունուած ըլլան կամ ոչ։ Այս տեղեկութիւնները ձրի կը տրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան կ'երաշխաւորէ ընդդէմ հարիւրին հոգիւր վճարելէ առաջ եկած կորուստը, վիճակահանութեան միջոցաւ, այսինքն վճարման գինով։ Ապահովութեան տուրքը, որ փոփոխական է, կը հաղորդուի ուղղակի։

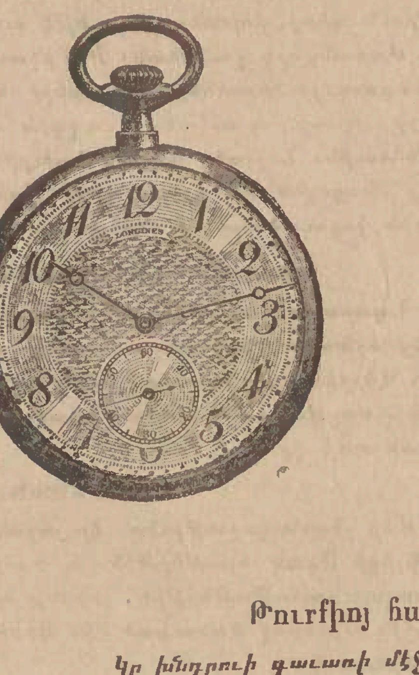

Լ Ո Ն Ժ Ի Ն

Աշխարհիս միակ ամենարնտիր ժամացոյցը, պաշտօնապէս ընդունուած Միացեալ Նահանգներու եւ Իտալիոյ ծովային նախարարութիւններէն։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

Ինչո՞ւ կիրթ հաչակի և ուղիղ դատողութեան տէր ամէն գնորդ նախապատուութիւն կուտայ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցին. — Որովհետեւ ճշդութիւն, տոկունութիւն, նրբարուեստ աշխատութիւն և վայելչաձեւութիւն անոր գլխաւոր արժանիքը կը կազմեն և լրջօրէն երաշխաւորուած են։ Ինչո՞ւ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցը ամէնէն բազմաթիւ և ամենաբարձր վարձատրութեանց արժանացած է. — Որովհետեւ հիանալի կերպով կ'իրականացնէ՝ ժամագործական արուեստին բոլոր կատարելագործումներն և իր նշանաւոր արդիւնքներով միշտ կը գերազանցէ համանման արտադրութիւնները։

5 մեծագոյն մրցանակներ. — Անվերս (1885), Բարիզ (1889), Բրիւսէլ (1897), Բարիզ (1900), Միլան (1906)։
2 արտակարգ մրցման, անդամ ժիւրիի. — Ժընէվ (1896), Թուրին (1899)։
4 Սեռիի մրցանակներ, 35է աւելի ուրիշ մրցանակներ Նեօշադելի դիտարանէն։
16 շքադրամներ. — Բարիզ, Վիեննա, Ֆիլատելֆիա, Անվերս Ամսթէրտամ, Չիքակօ, եւն., եւն.։

50—25

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչք **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷՋՎԷՃԵԱՆ** եւ **ՈՐԴԻ** Մեծ Շուկայ, Մահճազաճըլար, 44—46. Կ.ՊՈԼԻՍ

Կը խնդրուի գաւառի մէջ սոյն վաճառատան բազմաթիւ յաճախորդներէն, պէտքը ներկայանալէն առնուազն մէկ ամիս առաջ ղրկել իրենց ապսպրանքները, յապաղմանց չենթարկուելու համար։

Ցիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ զարդարեղէններ եւ ոսկի շղթաներ։

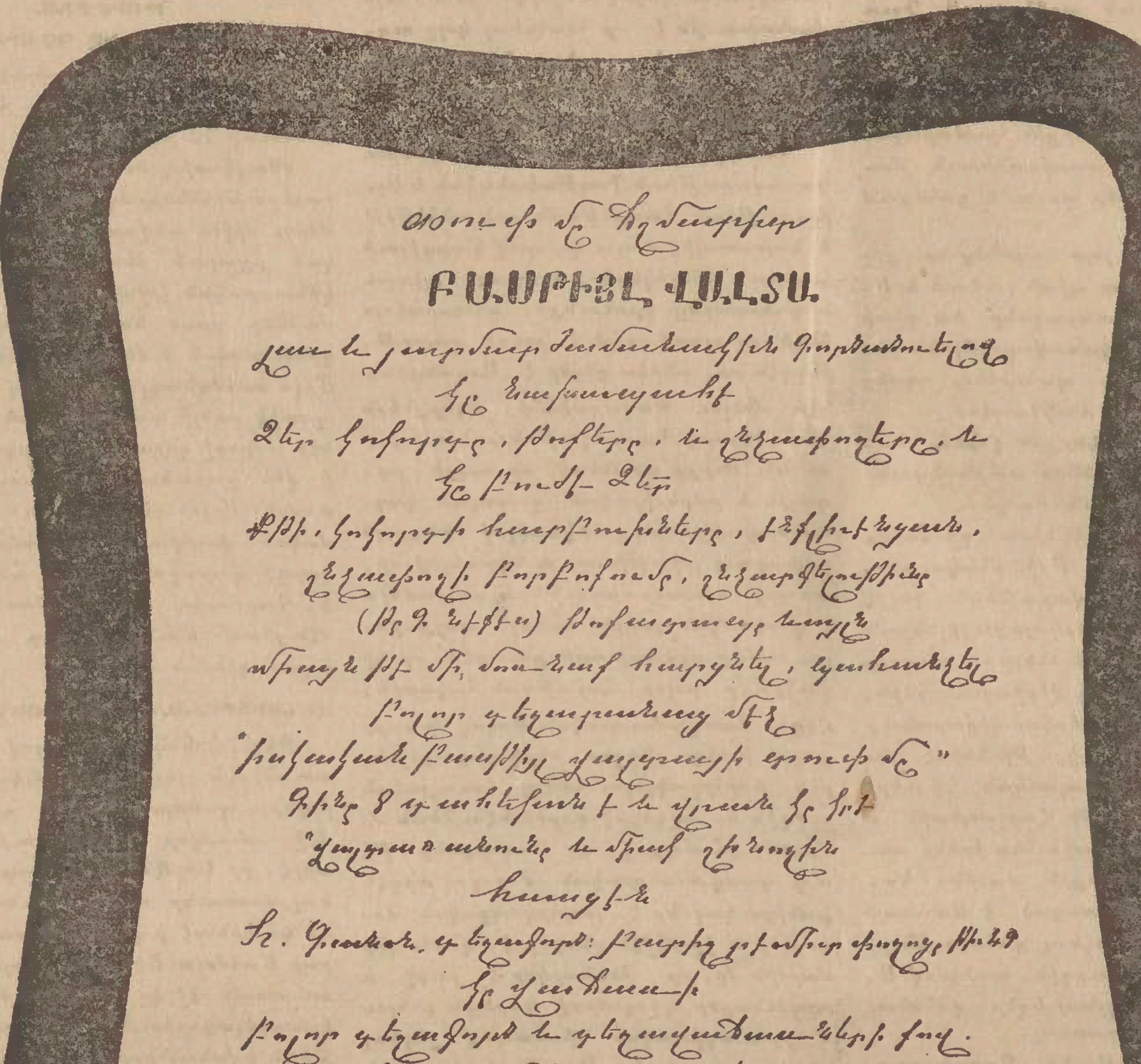

ԲԱՍԹԻՅԼ ՎԱԼՏԱ.

Ք Ի Ս Ա Ր Ն Ա

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

աշխարհիս ամենէն ախորժահամ եւ ընտիր հանքային ջուրը

Փորձով հաստատուած է որ ՍՏԱՄՈՔՍԻ, ԱՂԻՔԻ, ԼԵԱՐԴԻ, ԱԻԱԶԻ և ՇԱՔԱՐԻ հիւանդութեանց վրայ բուժիչ յատկութիւններ ունի։ Բժշկական այդ հանքային ջուրի մասին Բժշկ. վարժարանի կողմէ քիմիական քննութիւն մը կատարուելով տեղեկագիր մը պատրաստուած է, որով կը հաստատուի թէ յիշեալ հիւանդութիւններուն վրայ բուժիչ ազդեցութիւն մը ունի անիկա, կը յանձնարարենք որ այդ հիւանդութիւններէն տառապողները խմեն ՔԻՍԱՐՆԱ հանքային ջուրը։

Վաճառման կեդրոնատեղին է Պոլիս, Մաքասաճի կից, Եէնի Խան։ Կը ծախուի նաև, Բերա, Սու-Թէրազի փողոցի անկիւնը գտնուող ապարթըմանը, և Գատը-Գիւղ Համարաթի Վարչութիւնը և Քօօբէրաթիվի վաճառատունը, և բոլոր դեղարաններու մէջ։

36—1

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԱԶԴ. — 1910 յունվ. 9/22 ուրբաթ օրուընէ սկսեալ հետեւեալ փոփոխութիւնները ներմուծուած են ժամանակացոյցին մէջ. — ժամը 11.10ին, իրիկուան կամուրջէն մեկնող շոգենաւը չպիտի հանդիպի Արնաւուտ գիւղի, Պէպէքի և Գանտիլլիի նաւամատոյցները։ Թիւ 82 սպասարկութիւնը ընող շոգենաւը, առաջուան պէս, կամուրջէն պիտի մեկնի ժամը 12.20ին դէպի Պօյաճիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէսարպուրնու և Եէնիմահալլէ։ Ուրիշ շոգենաւ մը ժամը 12.30ին կամուրջէն պիտի մեկնի դէպի Պէպէք, Ռումէլիհիսար։ Կամուրջէն, իրիկուան, ժամը 12.30ին մեկնողը Պէպէքէն առջին գտնուող նաւամատոյցները չպիտի հանդիպի, Պէպէքն ալ մէջը ըլլալով, և Սթէնիա կանգ պիտի առնէ։

5—3

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Ազդ. — Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ ժամանակացոյցին մէջ սա փոփոխութիւնները կատարուած են 1910 յունվար 8էն (Ն. Տ.) սկսեալ. —

1. — Թիւ 21 սպասարկութիւնը ջնջուած է և Թիւ 19 սպասարկութիւնը, որ մինչեւ հիմա փոքր շոգենաւով մը կը կատարուէր, Թիւ 60 մեծ շոգենաւով տեղի կ'ունենայ և մինչեւ Գուզկունճուք երկարաձգուած է։

2. — Թիւ 25 սպասարկութիւնը ջնջուած է և Թիւ 23 սպասարկութիւնը մինչեւ Պէպէք երկարաձգուած է։

3. — Թիւ 35 սպասարկութիւնը ջնջուած է և Թիւ 33 սպասարկութիւնը մինչեւ Պօյաճիգիւղ երկարաձգուած է։

4. — Թիւ 55 սպասարկութիւն ջնջուած է և Թիւ 53 սպասարկութիւը մինչեւ Պէյլէրպէյ երկարաձգուած է։

5. — Թիւ 49 սպասարկութիւնը կատարող շոգենաւը Անատօլը Հիսարէն ուղակի կ'երթէ կամուրջ և Թիւ 51 սպասարկութիւնն ալ այդ նաւահանգիստէն կ'ելնէ։

6. — Թիւ 15, 27 և 26 սպասարկութիւնները անհրաժեշտ նկատուելով, ընկերութեան վիճակագրութեան համաձայն Թիւ 24 սպասարկութիւնը ընող շոգենաւը նմանապէս կը հանդիպի Գուզկունճուք, Պէյլէր Պէյի, Չէնկէլքէօյ եւ Վանիքէօյ։

7. — Թիւ 64 և 88 սպասարկութիւնները ջնջուած են ու 60 Թիւ շոգենաւը կամուրջէն պիտի մեկնի իրիկուան ժամը 11ին, Պէպէք հանդիպելով։ Թիւ 82 սպասարկութիւնը ժամը 12.30ին տեղի պիտի ունենայ, Պէպէքէն սկսեալ հանդիպելով նաւամատոյցները։

6—6

ՏՕՔԹ. Ա. ՈՒՆՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ ելեքտրականութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած տաք օդի, տիաֆանօսքօբիի, պրօնքօսքօբիի, էօզօֆակօսքօբիի ու ամէնէն նորահնար մեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կը դարմանէ՝ խուլութիւնը, գլխու պտոյտը ու հինցած ցաւերը, ականջի խժալը ու ականջի, քիթի, բերնի, կոկորդի ու խռչակի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։

Նամանաւանդ երեսի ու քիթի վրայ եղած տձեւութիւնները, որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին, առանց գործողութեան, կատարելապէս կը շտկէ նորահնար գործիքով մը, որուն շնորհիւ բազում այդ կարգի հիւանդներու Եւրոպայի մէջ բժշկուած ըլլալը կ'ապացուցանէ։

Վիզի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և տղոց կոկորդի նշիկները (պատէմճիք) կը հանէ, առանց արիւնահոսութեան իր մասնաւոր գործիքովը։

Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէս օր, Պանճալթը, Համիտիյէ Էթֆալի դէմ, Աբիկ Իւթիւճեան դեղարանը. իսկ կէս օրէ վերջ, իր տունը, Բերա, Շիշլի Համբայ, Թագսիմ, Ֆրանս. հիւանդանոցին դէմ, Թիւ 41։

Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ իր տունը դիմող ամէն հիւանդները, իսկ վկայեալ աղքատները ամէն օր ձրիաբար դարմանելու պատրաստ է։

50—36

PHŒNIX A URANCE LD Cº

„ՖԻՆԻՔՍ”

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.

Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ

Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ և վստահութեամբ մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի և կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան հիմնարկութենէն ի վեր ԽՈՒՍԱՄ ՄՐԱԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՎՆԱՍՈՒՑ

Ցարդ վճարուած է աւելի քան 27000000 անգլիական ոսկի։

Ընդհանուր գործակալ Պոլսոյ և գաւառաց
Դ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վիքալիս խան, Պաճէ Օթոմանի մօտ, Ղալաթիա։

WILSON LINE
HULL-CONSPLE-NOVOROSSISK-ODESSA

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սարֆօ	1119
Ափքէթ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Տիբիս	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիա	119
Աթիոսքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէց	595	Մոնդէպէլլօ		Սցէբս	1203
Պաստնօ	1822	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Մուցիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պորտինօ	1264	Էպքօ	3464	Իտահօ	5540	Նէքս	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլաաքատօ	1520	Ճինօ	1080	Օտիս	4100	Թոքիօ	3327
Պէյրօ	1371	Էցաքօ	1841	Քլէօօ	1053	Խնթացիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիբսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գաբէօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քոնձօ	1700	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանթօ	2272	Րիալճօ	3329	Վըլթուցն.	2391
Սօսէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Րինալտօ	1553	Եէտտ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիկանօ	1143	Լորէնցօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէցօ	1200
Գանկօ	2905	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօճէս	1789	Թորօ	
Գորտօ	895	Կըստնօ	1695	Մարէնկօ	1273	Րոզալին	136	Մայօն	

«Մորօքքօ» շոգենաւը, Նաւապետ Թորբ, հոս հասաւ.
«Ալէքթօ» շոգենաւը, Նաւապետ Հիք, փետր. 8ին հոս կսպասուի.
«Ալէբբօ» շոգենաւը, Նաւապետ Պրաալէ, հոս կը հասնի Փետր. 28ին։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՐԻՑՕՕ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա։

14

ՏՕՔԹ ԶԱՐՖՃԵԱՆ

Մասնագէտ Բժիշկ

ԿՈԿՈՐԴԻ, ՔԻԹԻ ԵՒ ԱԿԱՆՋԻ

Վկայուած Բարիզի համալսարանէն ու նախկին օգն. բժիշկ Պորտոյի հիւանդանոցներուն.

Պատիւ ունի ծանուցանելու թէ ի դիւրութիւն իր յարգոյ յաճախորդներուն, այսուհետեւ բացի երեքշաբթի և շաբաթ առտուներէ, ամէն օր մինչեւ կէս օր, կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները, գիտական ամենավերջին մեթոտներով, Պոլիս Կամուրջին գլուխը Նարկիլէճեան դեղարանը (նախորդ Ծաննի), և ուր ի հարկին կը կատարէ իր մասնագիտութեան վերաբերեալ գործողութիւնները։ Ամէն օր կէս օրէն ետքը հիւանդ կ'ընդունի իր բնակարանը, Բերա, Աղա Ճամի, Սագըզ Աղաճ, Թիւ 6. երեքշաբթի և շաբաթ օրերը կը գտնուի ժամը 8-10 (Ը. Ե.) Շիշլիի Մանկանց միջազգային հիւանդանոցը, և իր մասնաճիւղին մէջ, Բերա, ռուսական դեսպանատան դիմաց, Ապտուլ էֆ. խան, Թիւ 22 աբարթըմանը, ժամ 10-12 (Ը. Ե.)։ Զորեքշաբթի կէս օրէ վերջ ձրի։

40-19

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ. — Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Իզմիրի, Ուրլայի, ինչպէս նաեւ Իզմիրի ծոցին մասնաւոր ձկնարաններուն և նոյն ծոցին մէջ Չաքալ-Պուրնու, Չիլ-Ազմաք, Սօմա, Քըր-Տէնիզ ու Էսկի-Կէտիկ կոչուած ձկնարաններուն միրիի և ձկնորսութեան տուրքերը ասկէ առաջ չորս տարուան ամար 2,951,000 ղրուշի վարձակալութեան տրուած էին։ Այդ վարձակալութեան պայմանաժամը 1910 Փետր.ի վերջը աւարտելուն, վարչութիւնը աճուրդի կը դնէ յիշեալ տուրքերը, չորս տարուան համար, սկսեալ 1910 Մարտ 1էն (Հ. Տ.)։ Անոնք որ կ'ուզեն մասնակցիլ աճուրդին և տեղեկութիւններ առնել վարձակալութեան պայմաններուն վրայ, կրնան դիմել Հանր. պարտքի կեդր. տնօրէնութեան (ձկնարանի ճիւղ) և կամ Իզմիրի գործակալութեան։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

9—2

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ